

Europeiska
kommissionen

PANORAMA

HÖSTEN 2017 / nr 62

Främjande av innovation i alla regioner

SMARTA
LÖSNINGAR
FÖR TILLVÄXT
OCH
ARBETSTILLFÄLLEN

REGIOSTARS
AWARDS 2017:
24 PROJEKT I
STRÅLKASTARLJUSET

Regional- och
stadspolitik

PANORAMA

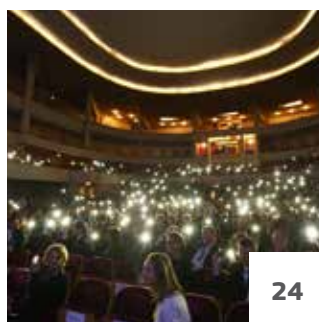
LEDARE.....	03	SMARTA FRAMSTEG I NORRA MELLANSVERIGE	32
EN UPPDATERING OM SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN: KOMMISSIONÄR CORINA CREȚU	04	SVERIGE FÅNGAT PÅ BILD.....	42
INITIATIVET #COHESIONALLIANCE	06	NÅGRA ORD FRÅN EU-MEDBORGARE	44
INTRESSENTER DISKUTERAR SAMMANHÅLLNINGSPOLITIKEN EFTER 2020	08	INTERREG VOLUNTEER YOUTH	46
SMARTARE TILLVÄXT GENOM INNOVATION I EU	16	NYA ÅTGÄRDER FÖR TILLVÄXT OCH ARBETSTILLFÄLLEN	48
FINALISTER I REGIOSTARS AWARDS 2017	24	DATAPOST: 4 – REGIONAL INVESTERING	50
ATT GÖRA AFFÄRER I REGIONER OCH STÄDER	28	PROJEKT FRÅN PORTUGAL OCH IRLAND	53
ATT KARTLÄGGA EKONOMISK ÅTERHÄMTNING	30	AGENDA	55

06

16

24

32

I detta nummer ...

I höstnumret av *Panorama* ligger fokus på innovation. I en intervju med kommissionär Corina Crețu får vi höra om läget och nästa steg när det gäller förberedelserna för sammanhållningspolitiken efter 2020. I vårt djupgående regionala inslag tittar vi på Norra Mellansverige, där traditionella tillverkningsindustrier försvinner och lämnar plats för en modern kunskapsekonomi. Strategier för smart specialisering har hjälpt regionen att identifiera tillväxtområden, och vi berättar om ett antal projekt som har dragit nytta av den här nya metoden.

Smart specialisering diskuteras också mer i detalj i en artikel om kommissionens nyligen publicerade meddelande, där man beskriver framtiden för strategin. Bidrag från intressenter från hela EU visar hur den redan ger resultat. I en nyligen publicerad rapport från Världsbanken om att göra affärer i Bulgarien, Ungern och Rumänien jämförs dessa medlemsländers affärsklimat med

andra länder runtom i världen, och det ges rekommendationer till förbättringar. Vi går igenom de viktigaste slutsatserna.

Vi ger er också en lista över finalisterna i årets upplaga av RegioStars Awards och presenterar fyra nya ungdomar som deltar i programmet Interreg Volunteer Youth. "Med egna ord" innehåller bidrag från Finland, Tjeckien, Portugal, Italien och Lettland, och på bilduppslaget riktas kameran mot projekt runtom i Sverige.

Jag önskar er en trevlig läsning.

AGNÈS MONFRET

Chef för kommunikationsenheten, generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, Europeiska kommissionen

LEDARE

"Europa har vind i seglen igen. Vi har ett gyllene tillfälle nu, men det kommer inte att finnas där för alltid. Låt oss göra det mesta av slagkraften och fånga vinden i våra segel".

Med dessa ord i sitt tal om tillståndet i unionen uppmanade ordförande Juncker alla europeer att bygga vidare på den nuvarande gynnsamma situationen för att gå samman och uppnå ytterligare integration mellan länder och medborgare. Ordförande Juncker förespråkade i synnerhet en *"jämställd union, där det inte kan finnas andra klassens medborgare"*.

Bästa läsare, en bättre mening kan knappast användas för att belysa sammanhållningspolitikens yttersta syfte. För det här är precis vad vi har arbetat för under de senaste 40 åren: att se till att varje europeisk medborgare, oavsett var han eller hon bor, har tillgång till samma möjligheter och kan utnyttja samma fördelar från världens största inre marknad.

Sammanhållningspolitiken stöder människors projekt, hopp och drömmar i varje region i EU, men strålkastaren riktas ofta mot mindre utvecklade regioner. Därför är jag glad att det i detta nummer av *Panorama* finns med en stor rapport om en svensk region, Norra Mellansverige. Dessa sidor ger en stimulerande inblick i vad sammanhållningspolitiken gör och uppnår i denna region, men där målas också en livlig bild av det extraordinära

europiska engagemanget från de som är verksamma inom sammanhållningspolitiken på fältet. Det engagemanget imponerade på mig lika mycket i november när jag fick möjlighet att besöka Stockholm och Västmanland.

Faktum är att detta och andra besök har gjort mig ännu mer övertygad om att vår politik konkret kan gynna alla EU-regioner. Sammanhållningspolitiken stöder verkligen investeringar i alla EU:s 276 regioner. I många fall ger investeringar fördelar över gränserna, till exempel när de genomförs av företag från andra EU-länder. Men detta är inte allt. Sammanhållningspolitiken ger i grunden EU-regionerna möjlighet att ta itu med gemensamma utmaningar, såsom globalisering, teknisk förändring och migration, som ingen av dem skulle kunna hantera ensam. Ett annat sätt att, som president Juncker, säga att vi är starkare tillsammans. ■

CORINA CREȚU

EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik

INTERVJU

På god väg mot sammanhållningspolitiken efter 2020

Efter de lovande resultaten från sammanhållningsforumet i juni ger kommissionär Corina Crețu en uppdatering till *Panoramas* läsare om förberedelserna inför sammanhållningspolitiken efter 2020.

Sammanhållningsforumet presenterades som en milstolpe i diskussionerna om den framtida sammanhållningspolitiken. Hur ser du på evenemanget och dess inverkan på diskussionerna?

Forumet var mycket lyckat, med över 700 deltagare från hela Europa, däribland många representanter för regionerna. Det fanns ett generellt samförstånd om att hanteringen av skillnader och ojämlikheter är en viktig prioritering för EU. Sammanhållningspolitiken är tillbaka i centrum av den europeiska agendan med ny "slagkraft". Den bör fortsätta att vara den viktigaste investerings- och innovationspolitiken för att leverera smart och hållbar tillväxt åt alla, över hela Europa.

Jag tog med mig tre centrala budskap: För det första behöver Europa mindre splittring och mer sammanhållning. För

det andra är sammanhållningspolitiken kittet som håller ihop Europa. Och för det tredje måste morgondagens sammanhållningspolitik vara flexiblere och enklare. Men vi måste hitta rätt balans mellan att modernisera vår politik och att inte överväldiga våra stödmottagare med radikala förändringar vart sjunde år.

Efter att kommissioner Oettinger och du publicerade "Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser" har det pratats mycket om budgeten för sammanhållningspolitiken efter 2020. Var står vi nu i debatten och vilka förväntningar har du?

Diskussionsunderlaget är en viktig röst i debatten om unionens framtid. EU:s medborgare förväntar sig att unionen hanterar många nya utmaningar: migration, kontroll av de yttre gränserna och globalisering samt många långvariga prioriteringar som att minska sociala och territoriella ojämlikheter, innovation, investeringar i infrastruktur och övergången till en koldioxidnsål ekonomi. Samtidigt betyder Brexit att vi har mindre resurser. Därför måste EU:s framtida budgetar spenderas mer effektivt, på program med ett bevisat EU-mervärde, samtidigt som vi ger med-

lemsländerna fler incitament för att genomföra strukturreformer.

Underlaget innehåller många förslag och alternativ för att reformera EU-fonderna. Dock kan man säga att det startar debatten, men inte presenterar några definitiva förslag eller svar. Svaren kommer att hjälpa kommissionen att förbereda sina förslag inför nästa fleråriga budgetram i mitten av 2018.

Vart sjunde år arbetar kommissionen på att "förenkla tillgången till och användningen av EU:s sammanhållningsfonder". Högnivågruppen för förenkling för mottagare av stöd från ESI-fonderna har nyligen presenterat resultaten av sitt arbete. Har saker och ting verkligen gått framåt? Vad är nästa steg för programperioden efter 2020?

Saker och ting har redan börjat gå framåt: till exempel så utvidgades genom omnibusförslagen omfattningen av förenklade kostnader. Dessutom arbetar vi tillsammans med nationella revisorer med ett antal rekommendationer från högnivågruppen för att minska revisionsbördan, öka den juridiska säkerheten och identifiera nationell överreglering.

För perioden efter 2020 behöver vi radikalt minska lagstiftningen och riktlinjerna för sammanhållningspolitiken. Vi behöver behålla aspekter som gör politiken unik, som förhandsvillkor, utan att hamna i mikroförvaltning. Samma regler bör också gälla för samma typer av åtgärder, oberoende av finansieringskällan. Vi måste göra våra regler mindre komplicerade. Därför behöver vi ytterligare differentiering för att bättre spegla olika behov och potential, och arbeta mer med resultat än med fakturor, med större användning av "standardutformade" förklarade kostnader.

Det sägs att en allians för sammanhållningspolitiken håller på att bildas. Vilka mål har den alliansen?

Debatterna om den framtida sammanhållningspolitiken har intensifierats under de senaste månaderna, och det är troligt att de kommer att fortsätta. Det var därför som jag i maj, tillsammans med kommissionär Thyssen, föreslog att alla sammanhållningspolitiska intressenter bör ingå i en "bred koalition för att höja profilen" för vår politik. Syftet var att förena våra krafter för att visa hur mycket den här politiken bidrar till att förbättra de europeiska medborgarnas liv.

Inför förhandlingarna om den kommande finansieringsperioden, efter 2020, tror jag att en sådan koalition kan vara en central faktor i att säkerställa att den här mycket nödvändiga politiken fortsätter vara starkt finansierad i framtiden. Om Europas regioner, städer, sjukhus, skolor, små och medelstora företag, icke-statliga organisationer och enskilda parlamentsledamöter alla talar med en stark röst för att kräva en stark sammanhållningspolitik efter 2020, vem kan då säga emot dem?

Regionkommittén uttryckte tidigt ett intresse för att samordna sammansätt-

ningen av och arbetet med den här "sammanhållningspolitiska alliansen", så det är inte min uppgift att säga vad den ska göra. Men jag tänker mig att en sådan bred allians kan göra sin röst hörd genom att till exempel lansera en namninsamling på nätet eller genom att sätta ihop ett kort videobudskap från stödmottagare (lärare, spårvagnsresenärer, borgmästare, företagare osv.) där de förklarar varför de på sin nivå stöder en stark sammanhållningspolitik.

Som talesättet säger: "Först när man prövat en sak vet man vad den går för." Med andra ord, låt dem som har upplevt fördelarna med sammanhållningspolitiken i sin region få höras!

Den europeiska veckan för regioner och städer kommer att äga rum den 9–12 oktober. Vad är ditt budskap till de tusentals deltagare som kommer till Bryssel?

Styrkan i den här politiken ligger i engagemanget, kunskapen och det tålmodiga arbetet från de tusentals verksamma runt om i våra regioner. Jag skulle vilja be dem alla att ta med sig det här i resväskan, dela med sig av det till oss och bli inspirerade av ömsesidiga utbyten. Det är Europas själva hjärta som slår i de här utbytena över gränserna. ■

“Mitt mål är att göra det här initiativet så kännbart och synligt som möjligt för att nå största möjliga antal lokala, regionala, nationella och europeiska folkvalda företrädare, och bortom det att nå alla dem som upplever mervärdet av sammanhållningspolitiken i sin vardag.”

Att främja en stark, effektiv och synlig sammanhållningspolitik

Karl-Heinz Lambertz, ordförande för regionkommittén, förklarar hur det nyligen lanserade initiativet med en sammanhållningsallians (#CohesionAlliance) syftar till att höja medvetenheten bland EU:s medborgare om EU:s främsta investeringspolitik.

I år har Europeiska unionen utan tvekan undvikit två populistiska och särskilt farliga hot mot dess enhet i Nederländerna och Frankrike. Att det finns en önskan att reformera unionen kan man se på högsta nivå i diskussionerna om det framtida Europa, men idag befinner vi oss vid ett vägskäl.

Försök till reformer har gjorts, ibland till det bättre, men den ”gamla” politiken utgör fortfarande ett hot – framför allt sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken. Samtidigt uppkommer nya utmaningar, såsom Brexit eller behovet av att göra mer för medborgarnas säkerhet, försvar, hantering av migration och flyktingar samt utrikespolitik.

I den situationen vore det ett misstag att välja fel målsättningar, vilket är anledningen till att Europeiska regionkommittén

försvarar en stark, effektiv sammanhållningspolitik som är synlig för medborgarna.

För att bättre försvara den har vi inrättat #CohesionAlliance eller sammanhållningsalliansen. Allmänheten är alltför omedveten om sammanhållningspolitiken, trots att den är EU:s främsta investeringspolitik. Det finns faktiskt en tendens att glömma hur Europa skulle se ut utan den här politiken.

Siffrorna säger allt

Som framhävdes i diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser, ska man aldrig glömma att sammanhållningspolitiken under perioden 2007–2013 gav ekonomiskt stöd till

121 400 nystartade företag och runt 400 000 små och medelstora företag, 94 955 forskningsprojekt och 33 556 samarbetsprojekt mellan små och medelstora företag och forskningscentrum, 41 600 långsiktiga jobb kopplade till forskning, 1500 km förbättrad järnväg i det transeuropeiska transportnätverket, och slutligen 49,7 miljoner insatser i åtgärder för att förbättra humankapital, varav nästan hälften ledde till att människor fick nya kompetenser.

Sammanhållningspolitiken innebär för Europas medborgare ett Europa som skyddar dem, särskilt från de negativa effekterna av globaliseringen. Det är inte heller något sammanträffande att medborgarnas stöd för den här politiken ökar stadigt, vilket man kunde se i den nyligen genomförda Eurobarometerundersökningen från juni 2017, där 78 % av medborgarna ansåg att EU:s regionala investeringar har haft en positiv inverkan på deras stad eller region.

Detta skydd är konkret, siffrorna talar för sig själva, men sammanhållningspolitiken är fortfarande ett av Europas mest attackerade politikområden i ett sammanhang där vi i framtiden kan förvänta oss att se en drastisk minskning av den fleråriga budgetramen, framför allt som ett resultat av Storbritanniens utträde ur EU.

Min analys är följande: regionkommittén kan inte ensam försvara den här politiken och uppnå de förväntade resultaten. Genom sammanhållningsalliansen måste den vara en katalysator för alla initiativ till förmån för sammanhållning som uppstår på dess territorier. Dessa initiativ är många och av god kvalitet: städer, regioner, civilsamhället, den ekonomiska världen, organisationer och nätverk mobiliserar sig alla för att föreslå en ny sammanhållningspolitik för framtiden.

Det handlar inte om att omfamna de oföränderliga principerna i en fast politik för sammanhållning. Tvärtom är lösningen att visa att för att sammanhållningspolitiken ska kunna fortsätta måste den förändras genom att man förlitar sig på dess grundprinciper och en positiv treenighet, som bygger på territoriell sammanhållning, mobilisering av den privata sektorn via lämpliga finansiella instrument och genom en mer flexibel stabilitets- och tillväxtpakt.

Regionkommitténs yttrande "för en stark och effektiv sammanhållningspolitik efter 2020" understryker den här inriktningen: en budget som matchar våra ambitioner, en ny bekräftelse av principen om partnerskapspolitik som bygger på en territoriell inriktning, en drastisk förenkling av förfarandena, särskilt för förvaltning och kontroll som bygger på prin-

ciperna om differentiering och proportionalitet, en starkare koppling till strukturreformer med hjälp av förhandsvillkor, nya indikatorer för att fördela medel och bättre ta hänsyn till skillnader på delregional nivå samt förbättrad synlighet för resultaten.

Förenade krafter

Det är kring dessa principer som regionkommittén och de stora organisationerna för lokala myndigheter (CPMR, AER, Eurocities, CEMR, Europeiska gränsregionförbundet) har samlats för att skapa den här plattformen, för en sammanhållningsallians som syftar till att samla alla initiativ som kan identifieras utifrån dessa allmänna principer. Regionkommittén kan därmed bli en institutionell talesperson för territorierna och medborgarnas krav i förhandlingarna om den kommande fleråriga budgetramen, och när det gäller att utveckla framtida riktlinjer för användningen av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

Efter antagandet av regionkommitténs yttrande den 12 maj 2017, och lanseringen av initiativet #CohesionAlliance den 18 maj, kommer vi att lansera plattformen politiskt under den europeiska veckan för regioner och städer den 9 oktober.

Mitt mål är att göra det här initiativet så kännbart och synligt som möjligt för att nå största möjliga antal lokala, regionala, nationella och europeiska folkvalda företrädare, och bortom det att nå alla dem som upplever mervärdet av sammanhållningspolitiken i sin vardag.

Av just den anledningen kommer den här alliansen att vara i fokus vid mötet den 10 oktober mellan Europaparlamentets utskott för "regional utveckling" och regionkommitténs utskott för "territoriell sammanhållning". Tillsammans med kommissionär Crețu kommer det vara viktigt att förmedla de här budskapen till allmänna rådet den 15 november, för att fortsätta att höja medvetenheten i de medlemsländer som kommer att ta budgetbeslut som är avgörande för Europas framtid.

Tillsammans med alliansen kommer vi att samla all vår kraft för att försvara sammanhållningspolitiken för alla européers bästa. ■

LÄS MER

<http://cor.europa.eu/sv/Pages/home.aspx>

MED DINA EGNA ORD

PANORAMA
tar gärna emot
dina bidrag!

Mot bakgrund av den kommande sjunde sammanhållningsrapporten har vi i detta nummer ägnat avsnittet "Med dina egna ord" till fler bidrag från intressenter på lokal, regional, nationell och europeisk nivå till de pågående och avgörande diskussionerna om sammanhållningspolitiken efter 2020.

Panorama tar gärna emot dina bidrag, som vi kanske tar med i kommande nummer. Kontakta oss för att få veta mer om deadlines och riktlinjer för ditt bidrag:

regio-panorama@ec.europa.eu

Sammanhållningspolitiken efter 2020 – en komplex blandning av prioriteringar

Portugal stöder helhjärtat att man behåller en stark sammanhållningspolitik med tillräckliga resurser för att arbeta för dess huvudmål: att göra det möjligt för medlemsländerna och regionerna att närma sig Europeiska unionens utvecklingsstandarder.

För det syftet är det viktigt att upprätthålla en stabil EU-budget, leta efter nya lösningar när det gäller debatten om Europas egna resurser (där man inte kan bortse från bidragen från Monti-rapporten) som svarar mot resultatet av Brexit, och förstås finansieringen av nya utmaningar och ny politik.

Sammanhållningspolitiken måste i större utsträckning fokusera på konkurrenskraft genom att stödja innovation, kompetens och sysselsättning som nyckelfaktorer för verklig konvergens och varaktig sammanhållning.

Men den här metoden måste kompletteras med specifika verktyg för att stödja konvergens mellan länderna i sammanhållningspolitiken. Och fokuset på planering och resultat måste skyddas.

Förhandsvillkoren bör upprätthållas och stärkas, och när det är lämpligt bör efterhandsvillkor skapas med "incita-

Pedro Marques
Planerings- och
infrastrukturminister, Portugal

ment" för att stimulera konvergens för de minst utvecklade medlemsländerna. En liknande kontraktslogik bör ligga till grund för en djupare och mindre byråkratisk delad förvaltning mellan Europeiska kommissionen och medlemsländerna, utifrån "kontrakt om ömsesidigt förtroende". Sett ur perspektivet kontraktresultat kan mer göras för att stärka kopplingen mellan nationella reformprogram och genomförandet av strukturfonderna.

För att göra det behöver vi förena politik och åtgärder för att stödja konkurrens-kraften för konvergens och sysselsättning å ena sidan, med andra åtgärder som är inriktade på att förbättra territoriell konkurrenskraft och sammanhållning å andra sidan.

Till att börja med bör politiken vara inriktad på innovation och kunskap, för att säker-

ställa villkoren för företagets konkurrenskraft och utvecklingen av vetenskapliga och tekniska grunder för förnyade strategier som bygger på innovation, samt på kvalificering, utbildning och sysselsättning, för att säkerställa tillgängligheten till mänskliga resurser med den kompetens som behövs för ekonomisk och social utveckling och uppgradering.

Å andra sidan bör politik och åtgärder som är inriktade på territoriell konkurrenskraft och sammanhållning vara fokuserade på (i) energi och klimatförändringar, för att säkerställa förutsättningarna för att minska energiberoende, (ii) sjöfartsekonomin, genom att stärka dess strategiska potential (däribland havsgränsen), (iii) stärkt koppling till globala nätverk och marknader, främjad konkurrenskraft och attraktivitet i stadsregioner samt deras sociala sammanhållning, och (iv) ytterligare fokus på glesbefolkade och gränsöverskridande områden för att stärka samarbetet över gränserna och dessa regioners konkurrenskraft och på så sätt dra nytta av inhemska resurser.

Detta är i korthet den komplexa blandning av prioriteringar som sammanhållningspolitiken måste hantera – för att förbereda de europeiska ekonomierna för en oundviklig strukturell ekonomisk förändring när det gäller globalisering och digital omdaning, samtidigt som man fortsätter arbetet med att minska territoriella skillnader. ■

Sammanhållningspolitiken efter 2020: enklare för alla

Sammanhållningspolitiken lägger grunden för positiva förändringar i medlemsländernas socioekonomiska utveckling. Den har på ett betydande sätt minskat skillnaderna mellan regionerna och på administrativ nivå. Dessutom har den bidragit till en betydande tillväxt i EU. Under de kommande månaderna kommer vi att ha mycket arbete med att förbereda den sammanhållningspolitiska ramen för nästa programperiod (efter 2020). Så vad bör vi fokusera på?

Sammanhållningspolitiken, med dess åtgärder för välriktad utveckling i medlemsländerna, stärker regioners konkurrenskraft, bidrar till verklig konvergens inom EU och stöder fullbordandet av den inre marknaden. Som EU:s främsta investeringsverktyg måste sammanhållningspolitiken fortsätta att vara ett stabilt och starkt instrument inriktat på regional utveckling även i framtiden.

Enligt min åsikt måste den här politiken bygga på en långsiktig strategi och styrning på alla genomförandenivåer – europeisk, nationell och regional/lokal nivå. God samhällsstyrning är en förutsättning för en investeringsvänlig miljö, effektivt utnyttjande och för att uppnå strategiska mål. Dessutom möjliggör den ett flexibelt svar på oförutsedda globala och europeiska utmaningar som kan påverka våra liv i EU.

Vi behöver EU-instrument som gör det möjligt för varje enskild medborgare att se resultaten av dem i sitt dagliga liv. I framtiden finns det en möjlighet att göra sammanhållningspolitiken ännu synligare och lättare att förstå i varje medlemsland. Bättre samordning, matchning av komplementaritet och att man hittar samverkan mellan EU:s olika stödprogram är en annan utmaning för politiken efter 2020.

Karla Šlechtová
Minister för regional utveckling,
Tjeckien

Genomförandet av sammanhållningspolitiken måste vara nätverksinriktat med engagemang från territoriella partner och företag, eftersom samarbete måste utföras både horisontellt och vertikalt. I Tjeckien genomför vårt departement fullt ut öppna partnerskapsplattformar, där intressenter har chansen att diskutera sammanhållningspolitikens framtid. Dessutom uppmuntrar vi och är beredda att leda diskussioner på multinationella plattformar för att skapa en grund för eventuella framtida beslut.

Sammanfattningsvis bör vi nu ta möjligheten att understryka vikten av sammanhållningspolitiken. Alla medlemsländer måste samarbeta med kommissionen för att skapa dess framtida form, fundera på de lärdomar som dragits och bygga upp förtroendet på alla nivåer. Ett enklare genomförandesystem med en mindre administrativ börda skulle kunna vara möjligt, och vi strävar efter att utveckla ett sådant system. En annan viktig aspekt är en gemensam förvaltning som visar på gemensamma åtaganden och stärker politiskt ägarskap mellan kommissionen och medlemsländerna. ■

Sammanhållningspolitiken kan framgångsrikt bemöta nya strategiska utmaningar

Sammanhållningspolitiken är det mest produktiva instrumentet på EU-nivå, som kan leda till den verkliga strategiska förändring som våra medborgare kräver. Den kan endast uppnås genom att man säkerställer tillräcklig finansiering, ökat inhemskt ägande och ett väsentligt minskat regelverk.

Dana Reizniece-Ozola
Finansminister, Lettland

Tack vare främst sammanhållningspolitiska medel har de baltiska staterna varit bland dem som lyckats bäst med konvergens. Sedan Lettland anslöt sig till EU har landets BNP per capita ökat jämfört med EU-genomsnittet från 47 % (2004) till 65 % (2016), vilket är betydande framsteg. De europeiska struktur- och investeringsfonderna var viktiga för att övervinna krisen – under

perioden 2008–2015 ökade BNP-tillväxten med i genomsnitt 1,3 % per år.

Trots politikens framgång hittills skulle det dock ta Lettland lång tid att nå EU-genomsnittet när det gäller BNP per capita. Dessa tidslinjer uppfyller inte medborgarnas förväntningar och utlöser besvikelse och stigande euroskepticism – i både mindre utvecklade och utvecklade regioner.

Sammanhållningspolitiken kan framgångsrikt bemöta nya strategiska utmaningar som EU står inför. Därför skulle det vara mycket kortsiktigt att undergräva vikten av sammanhållning. Den borde vara bättre riktad och användas för att stödja åtgärder som har en kontrollerbar effekt på potentiell tillväxt, öka konkurrenskraft och produktivitet och möjliggöra ekonomisk omvandling.

En av de främsta orsakerna till sammanhållningspolitikens framgång i Lettland är att vi insåg den här finansieringens betydelse för att tidigt kunna genomföra strategiska reformer. Därför anser jag att det finns starka skäl att ytterligare koppla ihop sammanhållningspolitiken närmare med strukturreformer. Men flera förutsättningar bör uppfyllas för att denna koppling ska bli effektivare.

Sammanhållningspolitiken i sig bör förbättras så att den blir ett ännu mer strategiskt instrument. Leveransmekanismerna måste revideras och förenklas radikalt – hittills har förenklingsarbetet inte resulterat i någon verklig förenkling. Under detta fjärde år av den nuvarande programperioden ser vi över hela EU väldigt få framsteg på fältet, efter-

som de nationella och regionala förvaltningarna fortfarande försöker komma till rätta med de byråkratiska förfarandena.

“En av de främsta orsakerna till sammanhållningspolitikens framgång i Lettland är att vi insåg den här finansieringens betydelse för att tidigt kunna genomföra strategiska reformer. Därför anser jag att det finns starka skäl att ytterligare koppla ihop sammanhållningspolitiken närmare med strukturreformer.”

Den viktigaste delen är förtroende. Om ett land eller en region gång på gång påvisar att det kan använda medlen på ett effektivt och sunt sätt bör det ges förtroende att skapa effektiva kontrollförfaranden och göra sina egna strategiska val för att genomföra den bästa sammanhållningspolitiken. ■

Argumentet för en gemensam sammanhållningspolitik

En sammanhållningspolitik som omfattar alla regioner – de starkaste och de svagaste – är avgörande för Europeiska unionens framgång.

Europas regioner är ryggraden i Europeiska unionen – politiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt. Ett fortsatt starkt stöd till regionerna efter 2020 är därför avgörande för Europas framgång. Europeiska struktur- och investeringsfonderna gör det möjligt för oss att skapa en verklig skjuts framåt och öka investeringarna. De säkerställer att Europa är meningsfullt och tillgängligt för medborgarna och uppmuntrar samarbete.

Beate Merk
Delstatsminister för europeiska frågor och regionala relationer i Bayern, Tyskland

Från ett tidigt stadium har Bayern utvecklat sina positioner gällande den reform av ESI-fonderna som kommer att äga rum efter 2020. Det vi är mest angelägna om, precis som Europas andra regioner, är att bevara en passande nivå på ESI-fonderna i alla europeiska regioner. Det gäller framför allt mer utvecklade regioner som Bay-

ern, så att deras starkare regionala spetskompetens fortsätter att gynna deras mindre utvecklade grannar genom ökad efterfrågan och extra mervärde. En gemensam europeisk stödpolitik för samman Europa istället för att dela upp det i "givare" och "mottagare".

I en stark region som Bayern finns det också mer än blomstrande städer. Särskilt de distrikt som gränsar till Tjeckien ingår i strukturellt svagare områden och är därför prioriterade områden för åtgärder från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

EU:s regionalpolitik är så viktig för oss eftersom den direkt påverkar människor i Bayern och i andra europeiska regioner. Många projekt i Bayern kan bara genomföras tack vare EU-medel. I motsats till kortsiktiga krishanteringsmekanismer tillhandahåller ESI-fonderna långsiktig finansiering under hela finansieringsperioden med medel och resurser som fastställts i förväg. Det möjliggör en hög nivå av planering och ekonomisk säkerhet. Det gör det också möjligt att arbeta mot viktiga alleuropeiska mål som inte nödvändigtvis innebär "snabba vinster", men istället kräver långsiktig politisk uthållighet. De långsiktiga, hållbara, bidragsbaserade ESI-fonderna bör inte ersättas av selektiva kortsiktiga finansieringsinstrument. Istället bör dess strategiska, delade, resultatorienterade projektfinansieringsstruktur behållas.

"Bygg broar, inte murar" måste vara Europas motto efter 2020. Alla sidor bör arbeta tillsammans utan att skapa onödiga splittringar. Det kräver ännu starkare samarbete över gränserna. Interreg-programmen har på ett odiskutabelt sätt

bidragit till Europas integration. Att arbeta med sina grannar visar tydligt för lokalbefolkningen mervärdet med ett stabilt Europa – gårdagens gränsområden har blivit framtidens mötesplatser.

Nya politiska tillvägagångssätt, såsom makroregionala strategier, bör också stärkas och ytterligare samverkan bör skapas i transnationella EU-program. Som sittande ordföranderegion i EU:s strategi för Alperna är Bayern angeläget om att stärka EU:s makroregionala strategier efter 2020. Vi är också angelägna om att begränsa den byråkratiska bördan inom finansieringspolitiken och därmed stärka självständigheten, samtidigt som man säkerställer att regionalt stöd behåller sitt mervärde.

Den europeiska sammanhållningspolitiken är ett genuint uttryck för europeisk solidaritet – de starkare parterna stöttar de svagare. Bayern förstår och värdesätter detta. Vi har själva upplevt solidaritet från andra på vår resa från jordbruksstat till innovationsområde. Idag samarbetar bayerska företag med partner över hela Europa. En strategisk europeisk regionalpolitik omfattar därför alla europeiska regioner, även de mer utvecklade. Det här är det enda sättet vi kan stärka social och regional sammanhållning inom och mellan medlemsländerna, samtidigt som man stöttar ekonomisk framgång i alla regioner. När vi lyckas med att göra detta, och när lokalbefolkningen upplever konkreta framgångar av europeiskt samarbete, kommer medborgarna att kunna åtnjuta ett nyfunnet förtroende för EU. ■

Involvera regioner och bevara solidaritet

Effektiva processer inom sammanhållningspolitiken, såsom smarta specialiseringsstrategier och agendan för städer, måste förstärkas efter 2020.

Sonja Palhus
Chef för internationella ärenden,
Egentliga Finlands förbund

I dag gör regionen Egentliga Finland, eller Sydvästra Finland, bra ifrån sig. Detta har inte alltid varit fallet, men den ekonomiska tillväxten vinner gradvis mark tack vare stigande investeringar,

särskilt inom blå sektorer och tillverkningssektorer. Utöver denna positiva utveckling medför uppsvinget nya utmaningar för regionen, vilket innebär att finansiella instrument och stabila grunder för denna tillväxt måste säkerställas.

Regionens läge i hjärtat av Östersjön har gjort det till en väldigt naturlig miljö för Egentliga Finlands aktörer för att delta i och genomföra EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR). Denna makroregionala strategi har gett ett mycket relevant ramverk för gränsöverskridande samarbete, eftersom havsgränserna alltid har varit en viktig faktor i regionen.

Egentliga Finlands förbund är den enda förvaltningsmyndigheten för Interreg i Finland – programmet Central Baltic – och ser därmed direkt mervärdet av aktivt och resultatstyrt gränsöverskridande samarbete. Att arbeta tillsammans med stödet från sammanhållningsförförbunderna med gemensamma utmaningar och styrkor ger nya idéer och lösningar till regionen och kommer även att få starkt stöd i framtiden.

Sammanhållningspolitiken efter 2020 ökar förväntningarna hos regionala utvecklare. Det finns ett betydande behov av en ny generation europeisk sammanhållningspolitik, men reformen får inte minskas till en teknisk övning och måste ta en mer systematisk inriktning mot hållbar regional ekonomisk, social och miljömässig utveckling.

Tematisk koncentration bör åtföljas av smidighet och flexibilitet. För att genomföra regionernas visioner och förståelse av de åtgärder som behövs krävs förenkling och flexibilitet i processer. Mer flexibilitet måste införas utan att öka möjligheten för kommissionen eller medlemsländerna att hålla inne medel från regionen.

Slutligen, utan att glömma vad som ligger till grund för sammanhållningspolitiken, måste involvering av alla regioner och solidaritet bevaras. ■

Sammanhållningspolitiken är ett viktigt instrument för EU:s solidaritet

Sammanhållningspolitiken måste också spela en synlig roll – även ur finansiell synpunkt – i alla EU-regioner, särskilt för att stödja åtgärder med ett tydligt EU-mervärde.

För särskilt missgynnade regioner är sammanhållningspolitiken den viktigaste finansieringskällan för investeringar. Men även för utvecklade regioner ger den en stark drivkraft för ekonomisk utveckling och innovation.

Hittills har sammanhållningspolitiken i Kärnten präglats av fokus på FoU och innovation. Vidare bör den tematiska koncentrationsmetoden följas, särskilt i utvecklade regioner, för att kunna reagera på nya utmaningar.

Men för att sammanhållningspolitiken ska kunna vara framgångsrik och ett verkligt solidaritetsinstrument måste sammanhållningspolitiken reformeras. Detta gäller särskilt regioner där ESI-fonderna bara ger ett relativt litet bidrag till den regionala och ekonomiska utvecklingen.

Denna väsentliga reform bör innefatta ett verkligt genomförande av proportionalitet och följa subsidiaritetsprinciperna. Dessutom måste en faktisk och expansiv förenkling genomföras och det måste ske en harmonisering med andra politikområden (t.ex. Horisont 2020).

För Kärnten, som är ett klassiskt gränsområde, är det också mycket viktigt att det europeiska territoriella samarbetet (Interreg) fortsätter i alla tre dimensioner (gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt). Detta verkliga instrument för europeisk integration och samarbete

Armin Schabus
EU-programkoordinator,
Delstatsregeringens kansli i
Kärnten, Österrike

är ofta den enda möjligheten, särskilt för små regioner, att hitta rätt lösningar på nya utmaningar.

Under mervärdet bör de makroregionala strategierna (EUSALP, EUSDR) ses som viktiga instrument för samarbete och

strategiskt politiskt nätverkande. Genom att utveckla strategiska mål bör det bli lättare att genomföra ett integrerat tillvägagångssätt baserat på regionala utmaningar.

Detta omfattar fortsättning (och förenkling) av lokalt ledd utveckling (CLLD). Kärnten började under perioden 2014–2020 genomföra CLLD-metoden i Interreg-programmet Italien-Österrike, som ett ambitiöst pilotprogram i gränsöverskridande regional utveckling och en förlängning av Leader-strategin. Kärnten ber innerligt om att CLLD-instrumentet förblir tillgängligt efter 2020. ■

Varför vi behöver en stark sammanhållningspolitik

Europa testas just nu på många fronter, däribland dess sammanhållningspolitik som för närvarande ifrågasätts.

Samtidigt som diskussioner pågår i Europeiska rådet och kommissionen är städernas och regionernas ståndpunkt tydlig. Vi anser att den inte bara bör förbli en av EU:s grundläggande principer, utan att den även bör stärkas.

Så varför står vi upp för sammanhållningspolitiken? Eftersom den visar människor att EU bryr sig om dem. Bara i Italien, mellan 2007 och 2013, gjorde den det möjligt att skapa över 60 000 arbetstillfällen.

Detta är bara ett exempel som visar hur sammanhållningspolitiken får till stånd en förändring i Europas territorier.

Detta är anledningen till att Europeiska kommuners och regioners råd (CEMR) förespråkar en säkrad budget för att göra det möjligt för rika och fattiga regioner att svara på våra mest akuta utmaningar, såsom migration och klimatförändringar.

Men att bevara sammanhållningspolitiken som sådan räcker inte: tillgången till finansiering bör förenklas så att områden med färre resurser också kan dra nytta av dem.

Stefano Bonaccini
President i Emilia-Romagna
och ordförande för Europeiska
kommuners och regioners råd
(CEMR)

Framför allt måste framtida sammanhållningspolitik utformas i samarbete med Europas territorier. För att detta ska ske bör det finnas dialoger på plats med alla lokala och regionala regeringar, deras representantförbund och andra intressenter. Dessa bör särskilt behandla effekterna av den nuvarande samman-

hållningspolitiken, dess mervärde och sättet att förbättra det.

Dessa dialoger skulle ske vid ett perfekt tillfälle att reflektera över Europas framtid. Faktum är att vi nyligen antog en ståndpunkt som lägger fram den lokala och regionala visionen för Europa

under de kommande åren. Som ordförande för CEMR uppmanar jag EU-institutionerna att engagera sig i en konstruktiv dialog med lokala regeringar. Jag uppmanar också lokala myndigheter att föra dessa diskussioner med idéer och förslag på hur man bättre kan anpassa EU efter lokala behov. ■

Innovation och strategisk planering för företag

Sammanhållningspolitiken tillhandahåller traditionellt ett effektivt instrument och en betydande tillgång till finansiering för de stora utmaningarna konkurrenskraft, innovation och social sammanhållning, som de europeiska regionerna måste ta itu med.

Massimo Sabatini
Direktör för regionalpolitik och
territoriell sammanhållning,
Confindustria, Italien

Sammanhållningspolitiken kan bemöta territorier utifrån deras krav och potential. Efter 2020 kommer dessa utmaningar att intensifieras, och därför är det viktigt att Europeiska unionen bevarar och förstärker det huvudsakliga instrument som finns tillgängligt för att främja offentliga och privata investeringar, harmonisk tillväxt inom dess territorier och minskad divergens.

Confindustria anser att denna politik är avgörande för att bygga upp ett bredare europeiskt projekt för fred och ekonomisk tillväxt, och i synnerhet för att hantera de konkurrenskraftiga utmaningar som den europeiska industrin måste möta. Inslagen i den så kallade "fjärde industrirevo-

lutionen" – dvs. innovation i produktion, vetenskaplig och teknisk forskning, digitalisering av produktionsprocesser och kompetensutveckling – måste kunna hitta tillräckliga resurser och instrument i den framtida sammanhållningspolitiken. De försök som utförs med instrument som Horisont 2020 till en växande andel företag måste också utökas.

Samarbete mellan europeiska territorier med specialiteter som kompletterar varandra kan leda till en ökad konkurrenskraft på ett mer balanserat sätt, medan

det korrekta förhållandet mellan bidrag och lån kommer att kunna främja investeringar och konsolidering av små och medelstora företag. På samma sätt kommer den framtida sammanhållningspolitiken att kunna främja mer gynnsamma produktiva sammanhang för företagen, en offentlig förvaltning närmare deras behov och en övergripande förbättring av de offentliga utvecklingsåtgärderna, genom mekanismer såsom förhandsvillkor, som kommer att bibehållas och koncentreras.

För allt detta behövs en reformerad och förenklad politik, med större fokus på färre prioriteringar och mätbara resultat, som ska väljas region för region från en gemensam meny, enligt principen om större subsidiaritet. Det innebär att genomförandet och kontrollerna flyttas längre ner till nationell

och regional nivå, och därigenom koncentreras EU:s insatser på strategi och strategisk planering.

Allt detta förutsätter en hög tillit mellan de berörda institutionerna och ett effektivt och kvalificerat partnerskap som, vid utformandet av reglerna, vet hur man

ska kunna förenkla utifrån de huvudsakliga mottagarnas synvinkel, det vill säga företagen. ■

Sammanhållningspolitiken kan hjälpa Europa att hantera bostadsutmaningen

Brist på bostäder till rimliga priser och det utanförskap som följer därav är en av de största riskerna för våra städer, regioner och samhällen som helhet. Därför är utgifter för sociala bostäder en investering med stor social påverkan.

Olämpliga bostäder kostar våra ekonomier 195 miljarder euro årligen (Eurofound), medan 2016 visade den högsta prisökningen sedan krisen (Eurostat). Den mänskliga och ekonomiska kostnaden för detta politiska misslyckande och denna övertro på marknaden blir allt svårare att förbise. EU:s sammanhållningspolitik skulle kunna göra mer för att ta itu med denna utmaning genom att bygga vidare på innovativa och etablerade tillvägagångssätt.

Tillgång till högkvalitativa, prisvärda bostäder är svaret oavsett vilken samhällsutmaning som diskuteras. En persons bostad definierar personens liv, eftersom det är en nytta som även är

kopplad till hälsa, ekonomi och energisäkerhet, transport samt utbildning och sysselsättning. Det inverkar också på bostadsområdets profil och påverkar direkt den sociala sammanhållningen.

Som det representativa organet för offentliga, kooperativa och sociala bostadsleverantörer över hela kontinenten har Housing Europe (www.housingeurope.eu) tillsammans med International Union of Tenants and Delphis genom European Responsible Housing Awards (www.responsiblehousing.eu) sammanställt en databas över hur dessa föreningar visar på engagemang för värderingar som skapar socialt innovativa lösningar. Samtidigt betonar de lokala sociala konsekvenser när det gäller miljömässig hållbarhet, god samhällsstyrning och rättvisa relationer med intressenter samt ansvarig förvaltning av personalresurser.

Parallellt har bostadspartnerskapet för EU-agendan för städer, som Housing Europe deltar i, levererat de första stegen i det så kallade verktyget för överkomliga bostäder. Där presenteras en rad olika lösningar som genomförs runt om i Europa för att hantera bostadsutma-

Sorcha Edwards
Generalsekreterare,
Housing Europe

ningen på ett överkomligt sätt, nu och på lång sikt, utifrån städernas, utvecklarnas och politikernas perspektiv.

Under de närmaste åren kommer det att vara viktigt att sammanhållningspolitiken ytterligare stöder dessa positiva erfarenheter och hjälper Europa att hysa ansvar, så att alla medborgare kan dra nytta av det. För detta blir det viktigt att det är enkelt att få tillgång till medel för dem som är engagerade på fältet. Möjligheten att blanda bidrag och lån (strukturfonder, EIB-lån, Europeiska fonden för strategiska investeringar osv.) är avgörande. ■

Smartare tillväxt för Europas regioner med hjälp av innovation

Globalisering, automatisering, ny teknik och minskning av koldioxidutsläpp påverkar jobb, industrisektorer, affärsmodeller och sättet att se på ekonomi och samhälle.

Europa genomgår en avgörande förändringsperiod. Globalisering, automatisering, minskning av koldioxidutsläpp och ny digital teknik: allt detta påverkar jobb, industrisektorer, affärsmodeller, ekonomin och samhället i stort.

Den framtida utmaningen för EU:s regioner handlar om att kunna konkurrera på global nivå med andra av de mest utvecklade och framväxande ekonomiska makthavarna, eftersom de mer än någonsin utgör en del av en globaliserad värld. Därför måste de hitta sätt att bli mer motståndskraftiga och konkurrenskraftiga genom att vidta konkreta åtgärder på EU-nivå, nationell och lokal nivå, samtidigt som man säkerställer att alla får ta del av globaliseringens fördelar.

Många europeiska regioner ligger väl till när det gäller att dra nytta av de fördelar som globaliseringen erbjuder. Men i kommissionens diskussionsunderlag om globalisering underströk man att klyftan ökar när det gäller konkurrenskraft och innovation mellan några av EU:s mest utvecklade regioner och de som inte är lika starka.

Man kan fortfarande hitta sårbara regioner i södra, centrala och östra Europa. Innovation ses som en av de främsta ekonomiska drivkrafterna för att främja jobb. Att identifiera dessa regioners innovationspotential och stärka deras lokala styrkor, minska utvecklingsklyftor och främja konkurrenskraften kan hjälpa till att stärka motståndskraften mot globaliseringen.

Strategier för smart specialisering omformar den europeiska tillväxten

Här gör EU skillnad genom att genomföra smart specialisering i varje region. Med smart specialisering öppnar man upp möjligheterna till interregionalt samarbete kring gemensamma prioriteringar, man kompletterar därmed varandras styrkor och omformar den europeiska tillväxt- och integrationsmodellen.

Hittills har över 120 strategier för smart specialisering inrättats, och de tar emot över 65 miljarder euro från nationella fonder och EU-fonder (däribland över 40 miljarder euro från Europeiska regionala utvecklingsfonden). Totalt förväntas finansieringen hjälpa 15 000 företag att lansera nya produkter, ge stöd till 140 000 nystartade företag och skapa 350 000 nya jobb fram till 2020.

Smart specialisering innebär ett nytt sätt att arbeta tillsammans, baserat på samarbete och innovation. Det gör det möjligt för regioner och industrin att stärka lokala lösningar, främja konkurrenskraft och maximera tillväxtpotentialen med hjälp av skalekonomin, samtidigt som man skapar det välstånd och de jobb som Europas invånare förväntar sig.

Fyra utmaningar när det gäller att främja innovationsledd tillväxt i EU:s regioner

I sitt meddelande "Ökad innovation i EU:s regioner: Strategier för motståndskraftig, inkluderande och hållbar tillväxt"¹ visar kommissionen sitt åtagande att främja innovationsledd tillväxt och hjälpa regionerna att ta till vara de möjligheter som teknisk utveckling och industriell modernisering erbjuder. Kom-

“Globaliseringen och inverkan från ny teknik på samhället och jobb har djupgående konsekvenser för européernas dagliga liv i var och en av våra regioner, städer och landsbygdsområden. Strategier för smart specialisering gör det möjligt för regionerna att hävda sig genom att utveckla sina egna tillgångar och hjälpa sina lokala företag att få tillgång till globala värdekedjor, särskilt inom industrin.”

Jean-Claude Juncker, ordförande för Europeiska kommissionen

missionen har identifierat fyra utmaningar för regional innovation samt några pilotåtgärder för att hantera dem. Dessa åtgärder kommer att lanseras i slutet av 2017 för att främja större investeringar i interregionala innovationsprojekt och ska åtfölja den industriella moderniseringen i mindre utvecklade regioner.

1. Stärkt innovationskapacitet i mindre utvecklade regioner

Regioner som genomgår en industriell övergång står inför specifika utmaningar och hinder, framför allt kopplade till fragmentering och hållbarhet i infrastruktur för forskning och innovation, brist på lämplig kompetens och avindustrialisering. Flera EU-initiativ och finansieringssystem hjälper dem att stödja brett baserad innovation och att bredda sitt deltagande i EU:s forsknings- och innovationsfonder. Dessa omfattar: Taix Peer 2 Peer, S3-plattformarna, Horisont 2020 Teaming and Twinning, Spetsforskningsstegen och initiativet för eftersatta regioner. Med hjälp av pilotåtgärder kommer kommissionen att underlätta en kombinerad användning av befintliga EU-instrument, snabba på spridningen av innovationer och avlägsna investeringshinder.

2. Ökat samarbete om innovationsinvesteringar mellan regionerna

Strategier för smart specialisering och interregionalt och makroregionalt samarbete kan hjälpa regionerna att utnyttja befintlig komplementaritet och bygga upp EU-omfattande värdekedjor, genom att uppmuntra en investeringssamverkan mellan den privata och den offentliga sektorn och föra EU-baserad innovation närmare marknaden. Pilotåtgärder kommer att hjälpa interregionala samarbeten att identifiera konkreta affärsprojekt och investeringsmöjligheter.

3. Ytterligare reformer av forsknings- och innovationssystem inom regionerna

Strukturreformer och bättre ramar för lagstiftning och institutioner är avgörande för att förbättra konkurrenskraften och säkerställa innovationsstrategier. Kommissionen kommer att trappa upp sitt arbete för att uppmuntra medlemsländerna att dra full nytta av EU-stöd, för att underlätta utformning och genomförande av reformer. Detta kommer att uppnås genom stöd på begäran från stödtjänsten för strukturreformer² och enheten för politiskt stöd inom ramen för Horisont 2020³. Slutligen bjuder kommissionen in medlemsländerna till att stärka dialogen med alla berörda intressenter inom ramen för processen för den europeiska planeringsterminen.

4. Underlätta samverkan mellan EU:s politik och instrument

Ett betydande antal regionala, nationella och europeiska politiska program och instrument⁴ finns redan i syfte att uppmuntra innovation, tillväxt och jobb och främja interregionalt samarbete. Kommissionen kommer att hjälpa nationella och regionala myndigheter att bättre kombinera dem och tydliggöra möjlig samverkan när det gäller offentlig upphandling och statligt stöd.

LÄS MER

<http://bit.ly/2zBRugJ>

<http://bit.ly/2xtHjOD>

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

1) COM(2017) 376 final

2) https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support-service_en

3) <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/tags/policy-support-facility/>

4) Gemensamma teknikinitiativ, offentlig-privata partnerskap, Europeiska institutet för innovation och teknik, kunskapsallianser och sektorskompetensallianser inom Erasmus+, europeiska strategiska klusterpartnerskap, Enterprise Europe Network, europeiska innovationspartnerskap, Start Up Regions network, Interreg-program osv.

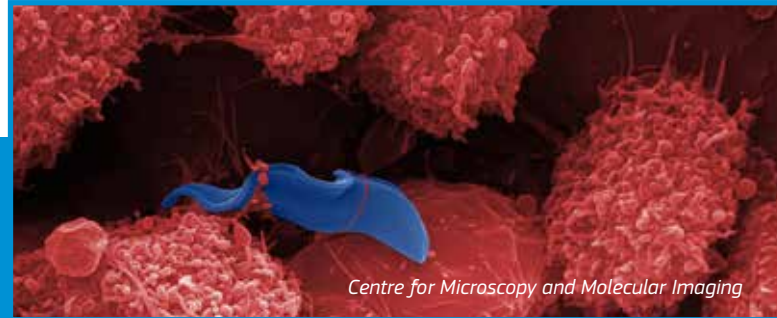
STARKA OCH FÖRENADE I BELGIEN

1994 gjorde Université Libre de Bruxelles (ULB) en satsning och etablerade Charleroi, Belgien, som ett bioteknikcentrum. Tack vare stöd från Europa och Vallonien ägde invigningen av institutet för molekylärbiologi och medicin (IBMM) rum 1999.

ULB:s mål var att skapa en biopark som var både ett akademiskt forskningscenter och en drivkraft för ekonomisk utveckling för staden Charleroi, som i egenskap av stålindustrins tidigare flaggskepp genomgick en fullständig industriell omvandling.

Satsningen betalade sig. Idag för Charleroi Biopark samman mer än 1100 personer inom

- > de fyra forskningsinstituterna: IBMM, Institute for Medical Immunology, Centre for Microscopy and Molecular Imaging och Plant Biology Research Laboratory,
- > I-Tech-Incubator, ansvarig för att skapa, locka och stödja företagens tillväxt,
- > HeLSci Training Center, som hjälper företag att växa genom att utveckla specifika träningsprogram,
- > mer än 47 företag, varav flera är internationella.

Denna utveckling har varit möjlig tack vare samordningen på bioparknivå av forskningsaktiviteter, utbildning, tekniköverföring och industriell utveckling. En smart specialiseringsstrategi har också införts för att uppmuntra utveckling inom tre områden: immunologi, bildbehandling och cellterapi.

Andra avgörande faktorer är viljan från politiska organ att stödja tillväxten inom sektorn, närvaron i Vallonien av viktiga industriaktörer, såsom GSK Vaccines eller UCB, samt etableringen av offentliga och privata investerarnätverk – Biopark-företag har dragit till sig över 650 miljoner euro i privata investeringar.

Utän inledande investeringar från ULB, EU och Vallonien skulle Biopark inte finnas. Den fortsatta framgången är emellertid också resultatet av en tydlig strategi, en anpassning av nationell, regional och lokal politik samt konvergensten mellan offentliga och privata aktörer. Belgiens motto är trots allt "enighet skapar styrka"!

Dominique Demonté

Direktör för BIOPARK Charleroi Brussels South, Belgien

INVESTERING I SVERIGES FRAMTID

Västra Götalandsregionen är en av Europas innovationsledare. Den är Sveriges näst största region och är hemvist för flera stora industrier, såsom Volvo Personvagnar,

Volvo 7900 Electric Hybrid

Volvokoncernen, SKF och AstraZeneca. Regionen är stark inom forskning och innovation, med satsningar över genomsnittet för forskning och utveckling och fem beryktade universitet och högskolor. Industrin är kärnan i den regionala ekonomin och regionen är en testbädd för mycket ny hållbar teknik.

Smart specialisering är en integrerad del av den övergripande tillväxt- och utvecklingsstrategin, Västra Götaland 2020. Strategin prioriterar 13 sektorer med tonvikt på sex styrkor: livsvetenskap, transport, grön kemi, material, textilier och sjöfartssektorn. Inom ramen för tematiska program satsar Västra Götalandsregionen kraftigt på innovation och utveckling inom dessa sektorer, med fokus på att bygga långsiktiga strukturer för samarbete, testning och demonstration. Många av dessa strukturer är belägna i regionens sex vetenskapsparker.

Sådana investeringar har bidragit till att förbereda den regionala ekonomin för ekonomiska förändringar. Äldre, omoderna industrier, såsom textilier, har lyckats omvandla sig och förbli konkurrenskraftiga i kunskapsekonomin.

Textilproduktion har varit en vaggas för industriell utveckling i många europeiska länder, däribland Sverige. Under återkommande ekonomiska kriser förlorade Sverige många jobb när produktionen flyttade utomlands. Ändå har textilindustrin aldrig riktigt lämnat staden Borås, det främsta navet för textilproduktion i Västra Götaland. Företagen i regionen sysselsätter två tredjedelar av den svenska textilsektorn. Istället för att konkurrera med företag som säljer billiga t-shirtar fokuserar innovativa nya företag i Borås på nischprodukter.

Västra Götaland är också det viktigaste svenska navet för hållbar FoU inom transport, med nästan hälften av

landets fordonsindustri. Automatisering, elektrifiering och fordons-IKT är bland industrins konkurrenskraftiga sektorer. Flera stora demonstrationsprojekt pågår för närvarande i regionen, däribland ElectricCity där elektriska Volvo-bussar testas i verkligheten i stadens kollektivtrafik.

Ett exempel på samverkan mellan medel som är kopplade till den smarta specialiseringsstrategin är Asta Zero, en unik testanläggning för väg- och fordonssäkerhet som öppnades 2014. Investeringen kom från regional och nationell finansiering som kompletterades med medel från Europeiska regionala utvecklingsfonden och ett unikt kontrakt under-tecknat av bilindustrin med löfte om att använda och betala för anläggningen i flera år.

Hanna Blomdahl

Regionutvecklare, Västra Götalandsregionen

RIS3 PÅ JOBBET I NORDÖSTRA RUMÄNIEN

Oavsett om det handlar om att utbilda ett barn, bygga en bro mellan två samhällen eller rädda ett liv på ett sjukhus med spjutspets teknik, bygger vi förtroende för mänskliga framsteg genom regional planering och genom att hantera EU:s strukturfonder. Vi gör det som en del av vårt uppdrag, men hur och vad vi gör kommer från vår motivation.

Smart specialisering är avgörande för européerna. S3 har potential att göra betydande förändringar i hela den europeiska ekonomin genom att omforma hela kontinentens dynamik. Den europeiska ekonomin går framåt som aldrig tidigare. Vår region, nordöstra Rumänien, är inget undantag.

Många förbättringar har gjorts i regionen tack vare strukturfonderna, vilket ger fler medborgare tillgång till rent vatten, förbättrade offentliga tjänster, bättre jobb och bättre förbindelser till följd av ny infrastruktur. De flesta offentliga investeringar har fokuserat på detta, och livskvaliteten har förbättrats konsekvent sedan dess.

S3 i nordöstra Rumänien är ett omfattande verktyg för planering och programplanering – ett sätt att lösa samhällsutmaningar tillsammans och öka samarbetet inom kvadrupelhelixen, med det enda syftet att generera utveckling och värdeskapande. En ny generation av innovatörer, nystartade företag och privata aktörer med en global mission gör det möjligt för sektorer som livsmedel, textilier och nya material, IT & C, ett liv och åldrande i hälsa, bioteknik och miljö att bli sektorer med smart specialisering.

Med engagemang och hårt arbete har S3 gett upphov till en rad av 129 projekt som, om de genomförs fram till 2023, kommer att omforma vår region för alltid. Det finns 65 projekt som syftar till att utveckla viktiga innovativa kompetenser och värdera forskningsresultat i företag, och som är inriktade på finansiering från operativa program. 36,15 miljoner euro från det regionala operativa programmet (ROP) kommer att stödja 36 förslag med planer om att utveckla tekniköverföringstjänster. Tack vare en aldrig tidigare skådad insats har förvaltningsmyndigheten och regionala utvecklingsbyråer skapat ett särskilt mål för RIS3 i ROP, som kommer att använda 25 miljoner euro för att stödja genomförandet av de återstående 28 integrerade projekten med flerpunktsintervention, med fokus på viktiga ekonomiska regionala värdekedjor.

Vasile Asandei

Generaldirektör för ADR Nord-Est, Rumänien

INNOVATION UTAN GRÄNSER

Blauwe Som Emerging Disease Campus, Delft

Den nederländska regionen Sydholland, som ligger under havsnivån, står inför en stor utmaning att anpassa sig till klimatförändringen. Som inkörsport till Europa via hamnen i Rotterdam investerar regionen kraftigt i smart och ren transport. På samma sätt måste storstadsregionen föda staden och tillhandahålla sina medborgare en säker, ren och hälsosam miljö.

Starka ekonomiska kluster ger innovativa lösningar som svar på dessa utmaningar. Därför fokuserar vi inte bara på att utveckla, utan även på att testa innovationer i fältlaboratorier, som en plats för ständig verklighetssimulering i syfte att utveckla lösningar som kan bidra till att lösa Europas samhällsutmaningar. Detta tillvägagångssätt kräver crossover-samarbete mellan discipliner och sektorer, och att man delar med sig av expertis med andra europeiska städer och regioner för att ständigt förbättra strategier och lära av varandra.

Ett annat viktigt bidrag till Europas stora samhällsutmaningar återspeglas i de europeiska investeringar på 1 miljard euro som gjordes under perioden 2007–2014 och 700 miljoner euro som redan finansierats under perioden 2014–2020. De europeiska investeringarna i forskning och utveckling baserade på spetskompetens är viktiga och bevisar styrkan i våra kluster.

Unika europeiska storskaliga FoU-anläggningar med öppen tillgång, som mikroskopet NeCEN och Bioprocess Pilot Facility, finansieras av Eruf tillsammans med nederländska valoriseringscentrum och inkubatorer som YES!Delft. Prestationerna omfattar 160 nystartade företag, hundratals patenterade tekniker, aktiva företag i mer än 80 länder, investerat kapital på över 130 miljoner euro och mer än 1000 arbetstillfällen.

Byrån InnovationQuarter stöder regional ekonomisk utveckling genom en revolverande fond, som delvis finansieras av Eruf. Dessutom arbetar partnererna i regionen med Europeiska investeringsbanken på en regional investeringsplattform för att öka privata investeringar.

Investeringarna är en viktig grund för vårt regionala innovationsekosystem. Företagen arbetar nära varandra och med tre universitet, två medicinska centrum och universitet för tillämpade vetenskaper för att utveckla och testa lösningar för dagens utmaningar. Crossover-samarbeten inbegriper tillämpning av stordata för fred och skydd mot översvämningar, 3D-utskrift inom sjöfart och medicinsk industri, och nya läkemedel baserade på växtextrakt. Nära samarbete med andra europeiska regioner i flera EU-nätverk, såsom Vanguard-initiativet, är ytterligare en anledning till att Sydhollands smarta specialiseringsstrategi allmänt betraktas som en grund för innovation utan gränser: sektorsövergripande, gränsöverskridande och tvärfondsinvestering.

Jacqueline Spuijbroek
EU-representant för provinsen Sydholland, Nederländerna

S3 ger resultat i Centre-Val de Loire

Vid första anblicken kan S3 te sig som en mardröm för en region som varken är urban eller högteknisk, särskilt i den mångsidiga ekonomiska strukturen i franska Centre-Val de Loire. Men sedan de regionala intressenterna beslutade sig för att stödja konceptet under 2011 har många förbättringar gjorts för att uppnå en effektivare regional ekonomisk utvecklingsstrategi och resultat.

Utfallet är resultatet av ett mycket integrerat tillvägagångssätt som involverar ledande politiker på högsta politisk nivå på ett mycket tidigt stadium. Detta gav den entreprenöriella upptäcktsprocessen god legitimitet, samtidigt som det bekräftade att de fem utvalda specialiseringsområdena inte är för breda.

Specialiseringsområdena är nu huvudreferensen, inte bara för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), utan också för det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket (EIP-Agri), Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och andra politiska instrument på regional nivå.

Fondernas absorptionsförmåga (europeisk, nationell och regional) har optimerats tack vare följande:

- > Förvaltning av det regionala innovationsnätverket som gör det möjligt att identifiera fler projekt kopplade till S3-prioriteringar, särskilt när det gäller forskning, utveckling och innovation inom den privata sektorn.
- > Kontinuerlig kommunikation med intressenterna tillsammans med ett engagerat team för att noggrant hantera RIS3.
- > Djupt engagemang i interregionala samarbetsprogram som Interreg Europe för att jämföra och sedan anpassa RIS3.
- > Länkar i värdekedjeprioriteringar som anger var man ska investera, baserat på bevis och tydliga kriterier, som också har bidragit till att stärka regionens rykte och attraktivitet.

Metoden som tillämpades i Centre-Val de Loire parallellt med det kritiska stödet till S3-plattformen visade sig vara mer användbar, eftersom Parisregionen tack vare sin närhet kunde dela de socioekonomiska effekterna från RIS3. Ju längre ut på landsbygden området ligger, desto viktigare är dessa viktiga framgångsfaktorer.

Frédéric Pinna

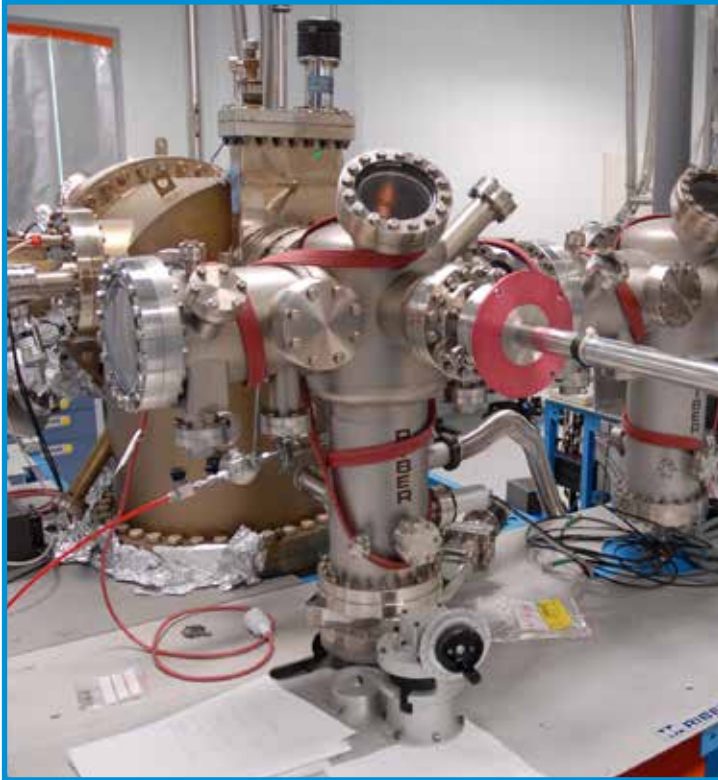
Direktör för DEV'UP Centre-Val de Loire, Frankrike

Deltagare i en workshop inriktad på IKT-prioritet för kulturarvsturism

EUROREGIONALA STRATEGIER SOM GÅR ÖVER GRÄNSERNA

Under 2014–2015 genomförde Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) en studie om ekonomisk utveckling i gränsöverskridande territorier med fokus på de gränser som Frankrike delar med sina grannar samt tre andra europeiska gränser. Den visar att gränsöverskridande ekonomisk utveckling är mångfacetterad: partnerskap mellan företag, export eller tillhandahållande av tjänster över gränsen, multilokalisering, underleverantörsförbindelser och inter-kluster. Men den anses generellt inte vara en territoriell tillgång eller en potentiell konkurrensfördel.

Den fria rörligheten för människor, varor, tjänster och kapital bör emellertid inte bara ske i hela EU, utan också i gränsöverskridande regioner, vilket gynnar gränsöverskridande integration. Detta är en potentiell källa till välstånd, om den samordnas genom gränsöverskridande strategier för ekonomisk utveckling, till exempel inom innovation.

Eftersom alla europeiska regioner måste utveckla sin egen smarta specialiseringsstrategi kan detta ge upphov till gemensamma gränsöverskridande initiativ. När det gäller fransk-spanska gränsen utarbetade Pyrenéerna-

Medelhavsområdet (Midi-Pyrénées och Languedoc-Roussillon, som nu gått ihop till Occitanien, samt Katalonien och Balearerna) en euroregional innovationsstrategi efter inrättandet av ett euroregionalt innovationspartnerskap i januari 2013 och en territoriell bedömning av partnerregionernas strategiska sektorer och innovativa potential.

Att identifiera en gemensam grund i dessa S3 har gjort det möjligt att rikta in de tre delade utvecklingspelarna i den euroregionala strategin: e-hälsa, vatten och livsmedel (sammanfört under "Innovation för ett hälsosamt liv och aktiv åldrande"). Det bör också noteras att euroregionen Aquitaine-Euskadi-Navarra inledde en liknande process i sin strategiska plan 2014–2020.

Jean Peyrony, generaldirektör för Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT), Frankrike

LÄS MER

MOT:s studie om gränsöverskridande ekonomisk utveckling som medfinansierades av Eruf inom ramen för det nationella biståndsprogrammet Europ'Act: <http://bit.ly/2wLOONE>

Euroregionen Pyrenéerna-Medelhavsområdet: <http://www.euroregio.eu/en>

Faktablad om gränsöverskridande euroregionala strategier för ekonomisk utveckling och innovation: <http://bit.ly/2jkqZJy>

Euroregionen Aquitaine-Euskadi-Navarra: <http://www.aquitaine-euskadi.eu/en/>

POMMERN FRÄMJAR PARTNERSKAP OCH FOU-PROJEKT

De utvecklingsprocesser som har identifierats i Pommerns vojvodskap, däribland Pommerns smarta specialiseringsområden, definierar det viktigaste politiska sammanhanget för regional utveckling och investering av offentliga medel i FoU. De första tävlingarna i FoU-projekt inom EU-regionalfonderna (med 34 miljoner euro i utgifter) visade avsevärd tillämpningspotential. Dessa investeringar kommer att leda till utvecklingen av exempelvis ett litet bogserfartyg med hybriddrift, en teknisk plattform för hantering av luftfartyg på marken och produkter som förhindrar nedbrytning av brosk. Över 100 projekt medfinansierades (41 miljoner euro) för investeringar för att förbättra företagets konkurrenskraft, och mer än 17 miljoner euro för projekt som syftar till att utöka universitetsinfrastrukturen för att tillhandahålla praktisk utbildning.

För att uppmuntra partners att tänka och agera när det gäller innovationsutveckling genom att genomföra FoU-projekt tillämpade Pommern en partnerskapsbaserad nerifrån och upp-process för val av PSS. Tävligen var öppen för alla enheter i regionen – företag, kluster, universitet och icke-statliga organisationer. Över 400 var inblandade i den tvååriga processen från vilken den regionala regeringen valde fyra PSS:

- > Offshore-, hamn- och logistikteknik.
- > Interaktiv teknik i en informationsmättad miljö.
- > Miljöeffektiv teknik inom produktion, överföring, distribution och konsumtion av energi och bränslen samt inom byggnadsverksamhet.
- > Medicinteknik inom civilisationsrelaterade och åldringsrelaterade sjukdomar.

Avgörande för systemets genomförande av smarta specialiseringar som skapats i Pommern är de så kallade horisontella projekten, som ger potentiella fördelar genom att utveckla hela

Hamnen i Gdańsk

specialiseringen och få prioriterad tillgång till regional finansiering. PSS-partners enades om omfattningen av 17 projekt (totalt 75 miljoner euro), t.ex. för FoU-infrastruktur.

De pommerska enheternas verksamhet synliggörs genom initiativen för att inrätta en inkubator för havsforskning, medicin och rymdforskning. Vidare blir sådana enheter allt oftare involverade i internationella projekt: Smart Blue Regions (Interreg) eller INNOLABS (Horisont 2020).

För att underlätta kontakten mellan PSS-medlemmarna och självstyret, samt delade aktiviteter inom ett specialiserat område, bildades de så kallade PSS-råden som består av företrädare för företag, det vetenskapliga området och institutioner från näringslivet, däribland kluster.

Dialog i Pommern är ett ständigt inslag i den lokala regeringens politik för ekonomisk, social och kulturell utveckling. Exemplet med nerifrån och upp-val av en PSS är verkligen en intressant erfarenhet för regionala partners. Tack vare okonventionella och konsekventa beslut samt ett partnerskapsbaserat tillvägagångssätt kan vi helt säkert konkurrera på den internationella marknaden.

Karolina Lipńska

Institutionen för ekonomisk utveckling, marskalkkontoret för vojvodskapet Pommern, Polen

RegioStars Awards 2017: 24 finalistprojekt i strålkastarljuset

Årets RegioStars Awards har som tidigare år riktat strålkastarljuset mot Europas mest framstående regionala projekt. Expertjuryn valde ut 24 finalister, från 20 medlemsländer och ett grannland, bland de 103 inkomna ansökningarna. Vinnarna kommer att få sina utmärkelser den 10 oktober under den europeiska veckan för regioner och städer 2017.

DETTA ÅR KUNDE
FÖRVALTNINGSMYNDIGHETERNA
LÄMNA IN PROJEKT I FEM
PRISKATEGORIER:

**SMART SPECIALISERING FÖR INNOVATION I
SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG:** från uppstart
till uppskalning

ENERGIUNIONEN: Klimatfrågor

**KVINNORS EGENMAKT OCH AKTIVA
DELTAGANDE**

UTBILDNING OCH YRKESBILDNING

CITYSTARS: Städer i digital omställning

FINALISTERNA

Smart specialisering för innovation i små och medelstora företag: från uppstart till uppskalning

1. Bio Base NWE: Flandern, Belgien (Europeiska regionala utvecklingsfonden – Eruf)

Bio Base NWE-projektet försåg innovatörer inom bioekonomi och små och medelstora företag med ett kupongbaserat finansieringssystem för utrustning och teknisk support. Detta stöd för att utveckla pilotprodukter lockade uppmärksamhet från investerare, vilket gjorde pilotprojekten till verklighet. <http://www.biobasenwe.org/>

2. 3D Boost and 3D Invest: Västra Finland, Finland (Eruf)

3D Boost and 3D Invest-projektet samlade kunskapen om och resurserna för 3D-utskrift på regionens utbildningsinstitutioner. Dessa ställdes sedan till förfogande för företag som saknade resurserna för att testa nya tekniker till hjälp för forskning, utveckling och tillverkning av nya produkter. <http://3dpirkanmaa.fi/>

3. Science Link: Östersjöregionen (Eruf)

Science Link-projektet, ett nätverk för samarbete mellan stora forskningscentrum som mäter fotoner och neutroner i Öster-

sjöområdet, lanserade ansökningsomgångar för förslag rörande användning av centrumets anläggningar och erbjöd gratis rådgivning och stöd till små och medelstora företag. Till de förbättrade produkter som utvecklats inom projektets område hör bättre flytvästar, elektroniska apparater och hudvårdsprodukter. <https://www.science-link.eu/>

4. IPN TecBIS – Technology Business Innovation Sustainable Growth – Business Accelerator: Centro, Portugal (Eruf)

Affärsacceleratorer spelar en nyckelroll i Portugals ekonomiska utveckling. Sedan maj 2014 har TecBIS hjälpt över 23 små och medelstora teknikföretag att förnyas, växa och exportera. Till sammans har dessa företag nu över 550 högkvalificerade yrkesverksamma. <http://www.ipn.pt/>

5. SEREN: Wales, Storbritannien (Eruf)

Detta projekt hjälpte småföretag i Wales att utnyttja energikällor med låga koldioxidutsläpp från jordskorpan med hjälp av tekniska demonstrationer, expertstöd och industriella insatser. SEREN stödde 90 små och medelstora företag, skapade 111 arbetstillfällen, inrättade 28 projekt och utvecklade 36 processer och produkter. <http://grc.engineering.cf.ac.uk/>

Energiunionen: Klimatfrågor

1. Bygge av gymnasium i Põlva: Põlvamaa, Estland (Eruf)

En nästan koldioxidneutral skola har byggts i den estniska regionen Põlva. Allt som gäller skolan är inriktat på energieffektivitet: den har LED-lampor drivna med 144 solpaneler på taket samt ett mycket effektivt värmeåtervinningssystem, specialisolering och miljövänliga fönster och inredning. <http://www.innove.ee/>

2. Innovativa koldioxidsnåla offentliga tjänster: Fasta Finland, Finland (Eruf)

Den finländska kommunen Ijo har sänkt sina koldioxidutsläpp snabbare än på någon annan plats i landet genom att byta till förnybara energikällor och omforma sina offentliga tjänster. Projektet gjorde det möjligt för medborgarna att dela idéer med myndigheterna om hur man gör klimativänliga val önskvärda och enkla. <http://www.greenpolis.fi/en/projektit/>

3. Îlot Allar, vattennät med måttlig temperatur: Provence-Alpes-Côte d'Azur, Frankrike (Eruf)

Projektet levererar värme och luftkonditionering till byggnader genom att fånga upp energi från havet. En tempererad vattenslinga förbinder stationen för energiåtervinning av havsvatten i Marseilles hamn med pumpar i stadsområdena, från vilka energi skickas ut för att tillhandahålla värme, kall luft och varmt vatten.

[http://www.massileo.fr](http://www.massileo.fr;); <http://www.europe.regionpaca.fr>

4. Impianto di teleriscaldamento dell'abitato di Montieri: Toscana, Italien (Eruf)

Ett nytt toppmodernt uppvärmningssystem har kopplat den italienska staden Montieri till det geotermiska kraftverket i närliggande Travele, vilket ger medborgarna trygg, pålitlig och prisvärd uppvärmning och varmt vatten. Systemet ersätter användningen av vedeldade spisar och gaspannor, vilket avsevärt minskar energiförbrukning, kostnader och utsläpp av växthusgaser. <http://www.comune.montieri.gr.it/>

5. SEAP Alps: Alpregionen (Eruf)

Europas alpsamhällen är särskilt utsatta för global uppvärmning. Detta projekt skapar en gemensam plattform för alpkommuner att leda framgångsrika strategier för minskning/ anpassning och energihandlingsplaner, trots svårigheterna i form av utmanande terräng och flera olika berörda länder. <http://seap-alps.eu/>

Kvinnors egenmakt och aktiva deltagande

1. Förbättrad respekt för jämställdhet i gränsområdet BG-TR – jämlikhet: Burgas, Bulgarien; Kirklareli, Turkiet (IPA:s gränsöverskridande samarbete)

Genom projektet inrättades arbetsgrupper om jämställdhetsfrågor och entreprenörskap i Burgas (Bulgarien) och Kirklareli (Turkiet) i syfte att skapa fler arbetstillfällen för kvinnor i gränsområdet. Detta ledde till att det inrättades kommittéer för kvinnligt företagande i de båda ländernas handelskamrar.
<http://www.cci-bourgass.org/>; <http://www.genderequality-cbc.eu>

2. Kvinnor och byggverksamhet: Île-de-France, Frankrike (Europeiska socialfonden – ESF)

Projektet Kvinnor och byggverksamhet ger yrkesutbildning endast för kvinnor i färdigheter som putsning, målning, klinkerläggning och kakelsättning för att utmana fördomar kring kvinnliga roller på arbetsplatsen. 98 % av alla byggnadsarbetare är män, men tack vare projektets nätverk av lokala byggföretag har över 62 % av projektets praktikanter säkrat arbetsavtal i branschen i ett år eller mer.
<http://www.habiter-au-quotidien.fr/>

3. Back2Job – Engineers wanted!: Leine-Weser, Hannover, Tyskland (ESF)

Trots brist på arbetstagare med färdigheter inom matematik, vetenskap eller teknik upplever kvinnor med yrkeskvalifikationer i dessa ämnen ofta att det är svårt eller avskräckande att återgå till arbetet efter föräldraledighet. I det här projektet fick kvinnor möjlighet till individuell handledning, utbildning, besök på handelsmässor, mentorskap och arbetslivserfarenhet, samtidigt som man ökade medvetenheten om behovet av flexibilitet bland arbetsgivarna.
<https://www.bnw.de/>

4. Together Beyond Silence: Riga, Lettland (operativt program för sysselsättning och utveckling av mänskliga resurser)

I detta projekt arbetade den lettiska föreningen för hörselskadade (LAD) med Rigas förlösningssjukhus (RMH) för att ge information och stöd åt hörselskadade mödrar under förlösning och de första dagarna av föräldraskapet. Tjänsten blev så populär att partnerskapet fortsatte efter projektets avslut.
<http://www.lns.lv/lat/>

5. Koordinering för att förbättra arbetsmarknadsintegrationen och den sociala inkluderingen av personer som överlevt könsbaserat våld: Regionen Murcia, Spanien (ESF)

Det är större sannolikhet att kvinnor är arbetslösa än män i regionen Murcia, och personer som överlevt könsbaserat våld saknar ofta färdigheter och förtroende för att komma in på arbetsmarknaden. Detta projekt stödde personer som överlevt könsbaserat våld med handlingsplaner, utbildning och bidrag. I juni 2016 hade 57 % av de deltagande kvinnorna redan hittat arbete.
<http://www.sefcarm.es/>

6. Agile Nation 2: Wales, Storbritannien (ESF)

I Wales arbetar dubbelt så många kvinnor som män i låglönlade jobb. Agile Nation 2 är ett karriärutvecklingsprogram som erbjuder råd, utbildning och mentorskap för att uppmuntra och ge kvinnor egenmakt att ta anställning inom ledarskap och icke-traditionella yrken. Hittills har det stött 1336 deltagare och 304 företag. <https://www.cteg.org.uk/>

Utbildning och yrkesbildning

1. EkoBiz: Split-Dalmatiens län, Kroatien (operativt program för utveckling av mänskliga resurser)

I syfte att vända avfolkningen av landsbygden och arbetslösheten i regionen gav programmet EkoBiz över 100 unga och nya jordbrukare specialutbildning och företagsrådgivning om ekologiskt jordbruk. Med hjälp av EU-finansiering har 15 praktikanter redan startat en ny gård. <http://www.rera.hr/>

2. Dote Unica Lavoro: Lombardiet, Italien (ESF)

Detta projekt främjar entreprenörskap i Lombardiet genom att profilera enskilda arbetssökande baserat på deras erfarenhet, tid som arbetslösa, kön och ålder för att ge dem skraddarsytt stöd. Under första etappen påbörjade 54 275 personer en praktiktjänstgöring. <http://www.fse.regione.lombardia.it/>

3. PFK – Podmiotowe Finansowanie Kształcenia: Regionen Lillpolen, Polen (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)

PFK:s förenklade kupongsystem som ger små och medelstora företag tillgång till finansierade utbildningsprogram förhindrar administrativa begränsningar och garanterar höga utbildningsstandarder. Systemet avskaffar komplicerade förfaranden och

ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

säkerställer att offentliga medel används på rätt sätt. Det har redan varit till nytta för över 7000 arbetsgivare.

<http://www.wup-krakow.pl/>

4. European Coworkings EOI: Madrid, Spanien (ESF)

Detta program ger spanska entreprenörer möjligheten att engagera sig och skaffa kunskap från en rad erfarna mentorer från andra länder. Varje entreprenör drar nytta av en skräddarsydd plan, utbildningssessioner antingen online eller personliga, och chansen att samarbeta med lokala företagare och potentiella partners. 102 internationellt fokuserade spanska företag har hittills skapats. <https://www.eoi.es/>

CityStars: Städer i digital omställning

1. SOHJOA: Helsingfors-Nyland, Finland (sammanhållningspolitik)

I SOHJOA-projektet testas automatiserade minibussar för att tillhandahålla en "sista kilometern"-tjänst, som i allmänhet betraktas som den svåraste och mest kostsamma delen av kollektivtrafiken. Testen, som redan sker på öppna vägar och i blandad trafik, syftar till att bidra till en övergång från privatbilar mot hållbara, autonoma, icke-förorenande transportlösningar. <http://sohjoa.fi/>

2. Smart Service Power: Düsseldorf och Amsberg, Tyskland (Eruf)

För att göra det möjligt för äldre medborgare att fortsätta att leva självständigt i sina egna hem har detta projekt utvecklat en IoT-plattform som hanterar olika tekniker på distans. Dessa

användarvänliga enheter kan samla in data om vikt och hydrering, upptäcka fall, dosera dagligt läkemedel och ringa efter hjälp.

<http://bit.ly/2xhKQhN>; <http://bit.ly/2eRPNUh>

3. Lillpolens allt-i-ett-kort (MKA): Regionen Lillpolen, Polen (Eruf)

MKA-projektet har utvecklat en integrerad biljettlösning för alla pendeltåg, kollektivtrafik och parkeringsanläggningar i de polska städerna Kraków och Tarnów. Genom MKA kan resenärerna med ett enda kort, en mobilapp och ett abonnemang köpa enkla, integrerade eller säsongsbiljetter med några få klick.

<http://www.mka.malopolska.pl/>

4. Integrerad plattform för offentliga tjänster och elektroniska betalningar i Olsztyn: Regionen Północny; Ermland-Masurien, Polen (Eruf)

Kommunen Olsztyn har integrerat och genomfört e-tjänster för lokala skattedeklarationer, fastighetsdeklarationer, parkeringsbiljetter och böter mm. Den elektroniska portalen sparar tid och ansträngning. Den ger medborgarna lättare tillgång till sin personliga information utan att de behöver besöka rådhuset, och gör det möjligt för dem att skicka in pappersarbete och betalningar online och i tid. <http://www.olsztyn.eu/> ■

LÄS MER

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/regio-stars-awards/

Att göra affärer i EU:s regioner och städer

”Doing Business in the European Union” är en serie rapporter som analyserar affärs- och regleringsklimatet i EU:s städer och regioner. Den produceras av Världsbanksgruppen i samarbete med Europeiska kommissionen. Den första rapporten, som omfattade 22 städer i Bulgarien, Ungern och Rumänien, presenterades den 13 juli i Sofia, Bulgarien.

rapporten, som är den första i ett antal regionala rapporter som utarbetats av Världsbanksgruppen på begäran av och med finansiering från Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för regional- och stadspolitik, tas en rad frågor upp: Hur kan europeiska länder och regioner förbättra sitt företagsklimat för att öka den lokala ekonomins konkurrenskraft? Varför är lokala styrelseformer och institutioner så viktiga för att skapa förutsättningar för en hållbar och rättvis tillväxt? Vilka instrument använder lokala beslutsfattare för att få företagen att stanna och växa i sin region eller stad?

Rapporten har upprättats i samarbete med regeringarna i de tre berörda länderna: Bulgarien, Ungern och Rumänien. Efter samma modell som Världsbankens traditionella ”Doing Business”, som rankar de största affärsstäderna i världen varje år, går rapporten för första gången utöver Sofia, Budapest och Bukarest och omfattar 22 ytterligare städer: sex i Bulgarien, sju i Ungern och nio i Rumänien.

I rapporten analyseras affärsregler som påverkar små och medelstora företag inom fem områden: starta företag, hantera bygglov, skaffa tillgång till el, registrera egendom och verkställa avtal.

God praxis

Rapporten innehåller också märkbara jämförelser med 187 andra ekonomier i världen, och tillhandahåller framför allt praktiska rekommendationer och god praxis för att förbättra företagsklimatet.

De viktigaste slutsatserna i *Doing Business in the European Union 2017: Bulgarien, Ungern och Rumänien* visar på skillnader och gemensamma trender i både länder och städer.

Affärsregler och genomförandet av dessa varierar väsentligt både mellan och inom Bulgarien, Ungern och Rumänien – med de största skillnaderna i Bulgarien och Rumänien.

Ingen stad utmärker sig inom alla fem områden som mätts. Bland de 22 städer som jäm-

förts hamnar varje stad i den övre halvan i minst en indikator och i den nedre halvan i minst en annan.

Varje land har städer som överträffar EU-genomsnittet på minst ett område: Varna och Plevni i Bulgarien när det gäller att starta företag, Pécs och Szeged i Ungern när det gäller att hantera bygglov, alla ungerska städer och Oradea i Rumänien när det gäller att registrera egendom, och de flesta städer när det gäller att verkställa kontrakt. Ingen stad ligger dock nära EU-genomsnittet när det gäller tillgång till el.

Budapest och Sofia låg båda bakom de flesta av de mindre städerna i sina länder. Men Bukarest hamnar i den övre halvan bland rumänska städer på de flesta områden som mäts, vilket visar på stadens potential att effektivt hantera den stora efterfrågan på företagstjänster.

Reforminriktade tjänstemän kan göra konkreta förbättringar genom att kopiera god praxis i andra städer i sitt land. Bulgarska städer skulle kunna göra det lättare att starta företag genom att anta den goda praxis som tillämpas i Varna.

Ungerska städer skulle kunna förbättra tillgången till el genom att följa den goda praxis som tillämpas i Szeged och Székesfehérvár. Och rumänska städer skulle kunna se på Timișoara, när det gäller att förbättra verkställande av avtal.

Utnyttja lokala tillgångar

Corina Crețu, kommissionär med ansvar för regionalpolitik, kommenterar rapporten: ”Genom denna rapport samarbetar på nytt kommissionen och Världsbanken med att skapa ett möjligt företagsklimat som en viktig del av konkurrenskraften och tillväxtagendan i EU-regionerna. Den visar hur viktigt det är att

HUR NÄRA ÄR DE 22 STÄDERNA VÄRLDENS BÄSTA REGELVERKSPRAXIS?

Stad (Land)	Starta ett företag		Hantera bygglov		Välja el		Registrera egendom		Verkställa avtal	
	DTF-mått	Placering	DTF-mått	Placering	DTF-mått	Placering	DTF-mått	Placering	DTF-mått	Placering
Burgas (Bulgarien)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Pleven (Bulgarien)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdiv (Bulgarien)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Ruse (Bulgarien)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Sofia (Bulgarien)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Varna (Bulgarien)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budapest (Ungern)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecen (Ungern)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Győr (Ungern)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miskolc (Ungern)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pécs (Ungern)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Szeged (Ungern)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Székesfehérvár (Ungern)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Braşov (Rumänien)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
Bukarest (Rumänien)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Cluj-Napoca (Rumänien)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Constanţa (Rumänien)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Craiova (Rumänien)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Iaşi (Rumänien)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Oradea (Rumänien)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploieşti (Rumänien)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Timişoara (Rumänien)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Källa: Doing Business Database.

Observera: Distance to Frontier (DTF), är ett mått som mäter hur långt från det högst presterande landet som en ort befinner sig inom varje Doing Business-indikator. Detta mått normaliseras till ett intervall på 0 till 100, där 100 representerar gränsen för bästa praxis (ju högre mått, desto bättre).

fokusera på att skapa de rätta förutsättningarna, samtidigt som man bygger på lokal potential och tillgångar. Ett sådant tillvägagångssätt baserat på den territoriella nivån var också kärnan i rapporten om stärkt innovation i Europas regioner.”

Arup Banerji, regional direktör vid Världsbanken för Europeiska unionen, tillägger: ”Vi vill ge politiker på olika nivåer – europeisk, nationell och lokal – bevis för deras strategiska val, och hjälpa dem att främja ett bättre regelverk för utveckling och tillväxt.”

Serien *Doing Business in the European Union 2017* bygger på de tidigare nationella utgåvorna i Italien, Spanien och Polen. Den kommer att fortsätta under de kommande månaderna i ytterligare fyra länder: Tjeckien, Slovakien, Portugal och Kroatien.

Rapporten utgör värdefull information för utarbetandet av landrapporter under den europeiska planeringsterminen, och är nära kopplad till initiativet för eftersatta regioner. Det senare lanserades av kommissionär Creţu i juni 2015 för att under-

söka de faktorer som håller tillbaka tillväxt och investeringar i de EU-regioner som har låg inkomst och låg tillväxt (de eftersatta regionerna). Att identifiera kritiska utvecklingsaspekter kan bidra till att föreslå möjliga lösningar för att öka tillväxten och inkomsterna inom dessa regioner.

I dokumentet, som publicerades i april 2017, analyseras investeringsbehoven, tillväxtdeterminanterna, makroekonomiska ramar och behovet av strukturreformer. Dessutom presenteras konkreta idéer för att ta itu med hinder för tillväxten i pilotregionerna i Polen och Rumänien. Där förespråkar författarna sammanhållningspolitiska investeringar för att fortsätta att hjälpa Europas regioner att förbättra medborgarnas vardag. ■

LÄS MER

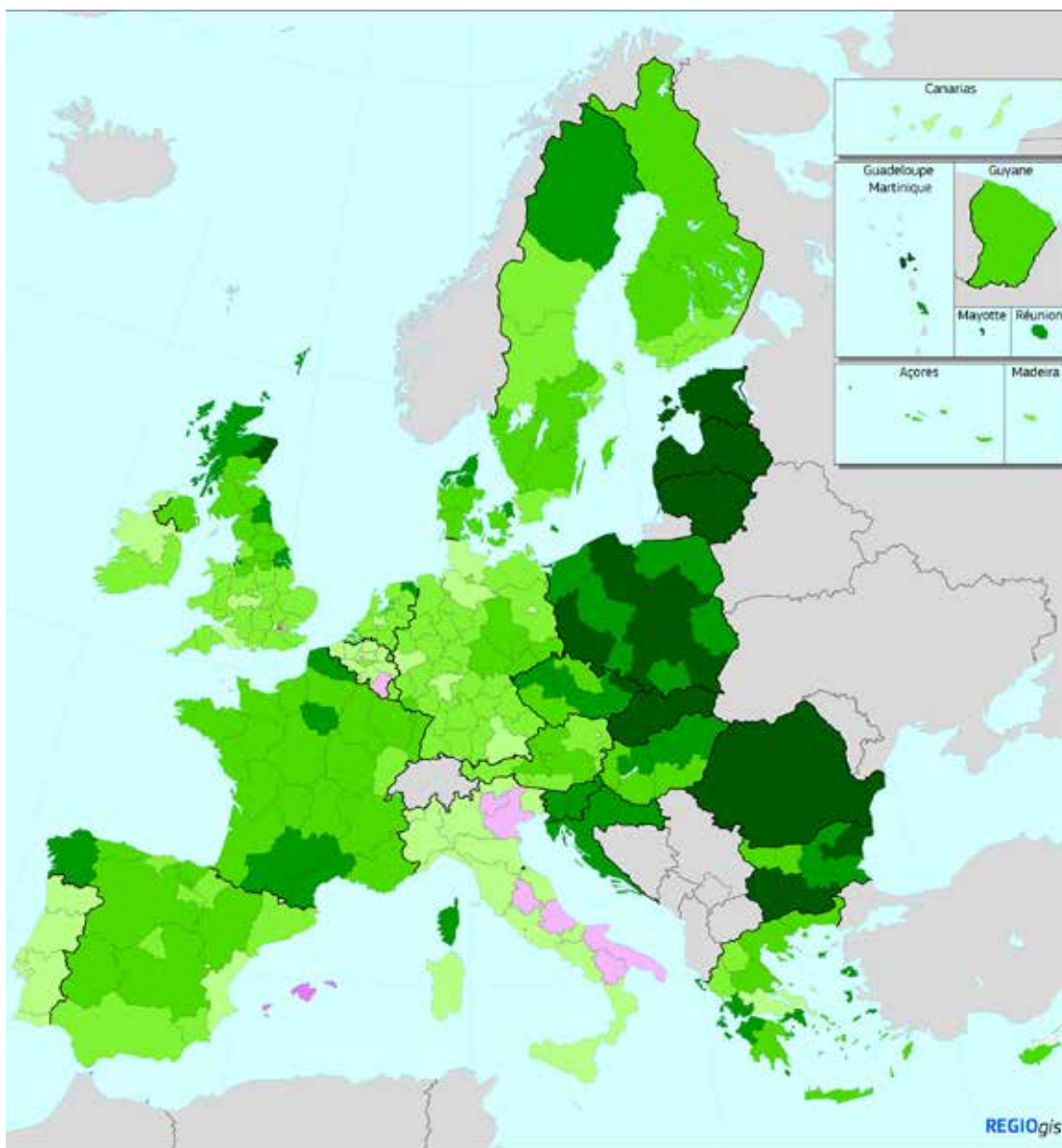
<http://www.doingbusiness.org>

Den ekonomiska tillväxten återhämtar sig i EU-regionerna

Efter den dubbla nedgången 2008 och 2011 växer EU:s ekonomi nu med cirka 2 %. Nästan alla EU-regioner upplevde en tillväxt i BNP per capita från 2001 till 2008 (karta 1), med en tillväxt på över 5 % per år i många regioner i EU-13. Tillväxten var högre än genomsnittet i både de mindre

utvecklade regionerna och övergångsregionerna, vilket hjälpte dem att komma ikapp. Den ekonomiska krisen resulterade i en minskning av BNP per capita mellan 2009 och 2015 i cirka 40 procent av regionerna, främst i Irland, Italien, Spanien, Portugal och Grekland. I de flesta grekiska regioner minskade

1. BNP-TILLVÄXTEN I REALA TERMER, 2001–2008

Årlig genomsnittlig förändring jämfört med föregående år, i %

EU-28 = 1,8

Källor: Eurostat, uppskattningar från GD REGIO

0 500 km

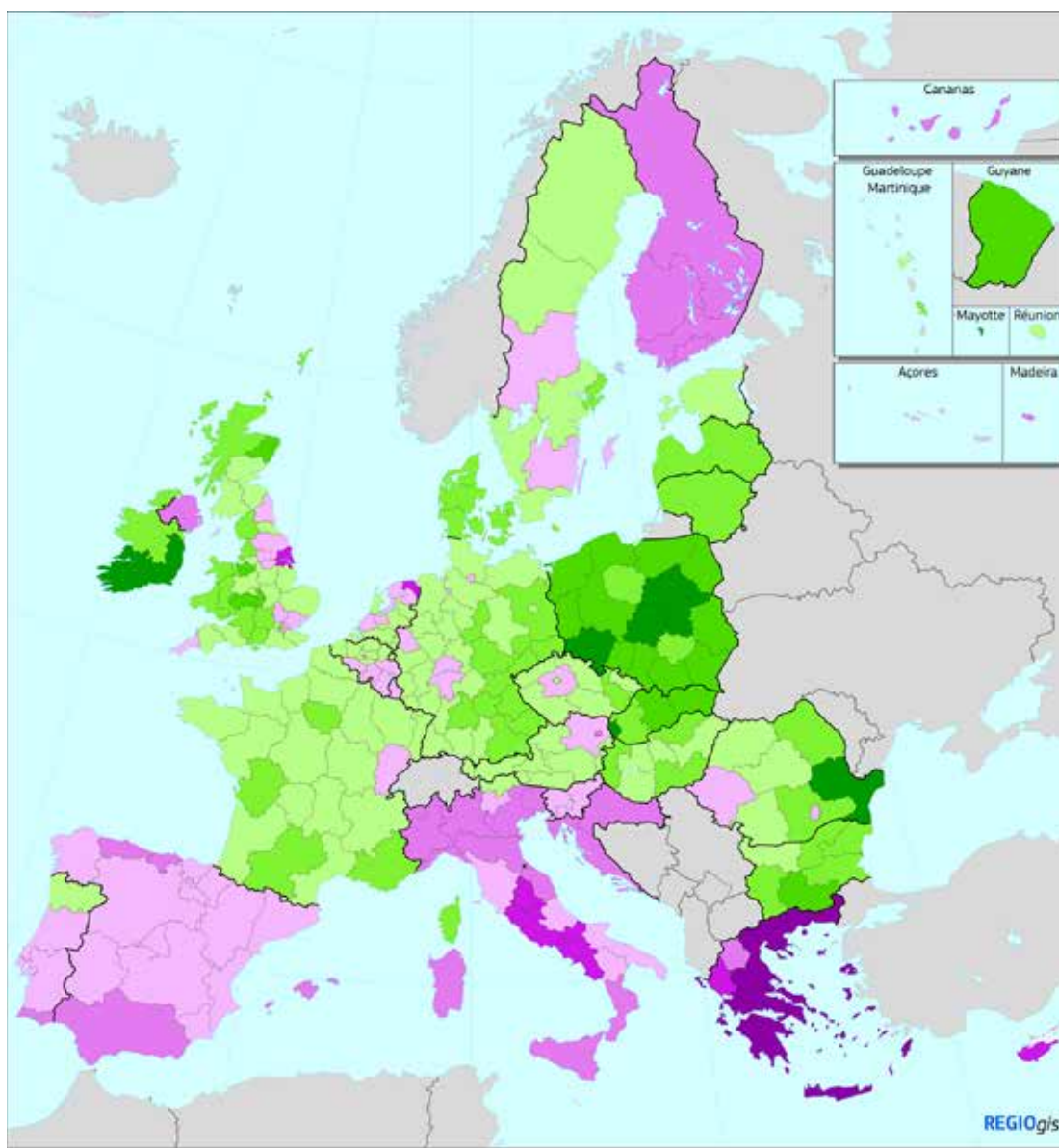
© EuroGeographics-förbundet för de administrativa gränserna

krisen BNP per capita med mer än 3 % per år (karta 2). Krisen hejdade de minskande skillnaderna. Många mindre utvecklade regioner och övergångsregioner antingen krympte eller växte långsammare än EU, men under 2015 började de ekonomiska skillnaderna återigen att minska.

Sammanhållningspolitiken bidrog till att skydda tillväxtvänliga offentliga investeringar genom att minska de nationella medfinansieringskraven för sammanhållningspolitiska program i de mest drabbade medlemsländerna. Genom dessa investeringar stärkte dessa medlemsländer sin långsiktiga ekonomiska tillväxtpotential och fick stöd i sin återhämtning.

Enligt de senaste simuleringsmodellerna är BNP i EU betydligt högre på grund av sammanhållningspolitiken 2007–2013, särskilt i sammanhållningsländerna. Tack vare politiken uppvisade de medlemsländer som anslöt sig 2004 och 2007 ett BNP som var 4 % högre år 2015. I Sydeuropa bidrog sammanhållningspolitiken till att begränsa nedgången i BNP. Utan sammanhållningspolitiken skulle Greklands BNP vara till exempel 2 % lägre och Portugals BNP 1,5 % lägre. De högsta effekterna återfinns på regional nivå. År 2015 var BNP i de mindre utvecklade regionerna Dél-Alföld, Dél-Dunántúl (Ungern) eller Severen Tsentralen (Bulgarien) 6,9 %, 5,9 % respektive 5,4 % högre tack vare sammanhållningspolitiken. ■

2. BNP-TILLVÄXTEN I REALA TERMER, 2009–2015

Årlig genomsnittlig förändring jämfört med föregående år, i %

EU-28 = 1,8

Källor: Eurostat, uppskattningar från GD REGIO

0 500 km

© EuroGeographics-förbundet för de administrativa gränserna

En förvandling av Norra Mellansverige med hjälp av innovation

En rikedom av naturresurser har hjälpt till att göra Norra Mellansverige, i Europeiska unionens norra utkanter, till en stark industriregion. Men dess geografiska läge är också en av de utmaningar som gör att stöd från den europeiska sammanhållningspolitiken är avgörande, både nu och i framtiden.

Med en yta på nästan 64 000 km² – 16 % av landets yta – är Norra Mellansverige (en region enligt den regionsuppdelning som används i EU:s statistik) hem åt bara 11 % av Sveriges befolkning. Regionen som ligger i de centrala delarna av landet utgörs av tre län: Gävleborg, Dalarna och Värmland, med Gävle som största stad med omkring 100 000 invånare.

De rika naturresurserna, skogsbruket och malmfyndigheterna drev förut på utvecklingen av traditionella tillverkningssektorer såsom stål och papper, som bidrog till en stor andel av Sveriges export med en omsättning på miljarder euro. Men dessa industrier är på tillbakagång, samtidigt som nya sektorer som IKT och turism blir allt viktigare. Innovation är nyckeln till framtida välbefinnande i den här delen av Sverige.

Som ett av de rikare länderna i EU är Sverige på nationell nivå ledande inom innovation. Men i jämförelse med grannregionerna släpar Norra Mellansverige efter med färre spetsenheter inom forskning och utveckling och lägre tillväxt. Karlstads universitet är undantaget, där man upprätthåller ett nära samarbete med lokala företag och deltar aktivt i Europeiska kommissionens forsknings- och utvecklingsprojekt inom ramen för Horisont 2020.

Smart specialisering, att bygga på regionala styrkor och sammanföra intressenter, däribland företag, forskare och offentliga organ, har visat sig avgörande för att främja investeringar, utveckla nya strategier och titta utåt för att hitta nya partnerskap. Till exempel så är Dalarna medlem i det framgångsrika Vanguardinitiativet, som lanserades år 2014 för att främja industriell modernisering och samarbete. Smart specialisering

gynnar inte bara högtekniska sektorer utan också tjänster som turism och välfärd.

”Norra Mellansverige är mycket engagerat i strategin för smart specialisering och ser den processen som väldigt viktig när det gäller att identifiera regionens prioriteringar på bästa möjliga sätt”, bekräftar Sune Ekbåge, ordförande för strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige (se intervju).

” Smart specialisering, att bygga på regionala styrkor och sammanföra intressenter, däribland företag, forskare och offentliga organ, har visat sig avgörande för att främja investeringar, utveckla nya strategier och titta utåt för att hitta nya partnerskap. ”

Mot ett kunskapssamhälle

En utmaning är att andelen av befolkningen i arbetsför ålder med avslutad högre utbildning är lägre än det nationella snittet, medan arbetslösheten är högre – särskilt bland unga. Därför är det bråttom att utveckla ny kompetens och ett utvecklingsystem som främjar ett kunskapssamhälle och den cirkulära ekonomin. Stöd från Europeiska socialfonden har varit viktigt när det gäller att förbättra kompetensen och hantera ungdomsarbetslösheten.

Att ge jobb till unga kommer att hjälpa till att sakta ner nedgången hos en redan gles och åldrande befolkning. Långa avstånd mellan städer gör transporter dyra och hämmar samarbete. Men tidigare har tillgången till bredband varit begränsad, vilket hindrat utvecklingen av viktiga IKT-tjänster både för industrier och isolerade hushåll.

Därför är en av topprioriteringarna för investeringarna från EU:s strukturfonder från idag till 2020 att utöka tillgången till bredband över hela regionen. Bättre kommunikation kommer att främja den lokala konkurrenskraften och även visa medborgarna i Norra Mellansverige att EU-stödet gör verklig skillnad i deras tillvaro.

De specifika målen i det operativa programmet för Norra Mellansverige 2014–2020 omfattar starkare forskning och innovation, särskilt bland små och medelstora företag, att bygga ut höghastighetsbredband, digitalisering och e-handel, att främja nystartade företag och företagande, samt att anta ny teknik för att växla till en koldioxidsnål ekonomi.

Hantera diskriminering

Norra Mellansveriges traditionella industribas tenderade att skapa en könssegregerad arbetsmarknad. För att hantera den utmaningen har de tre regionerna framhåvt principer om jämställdhet och icke-diskriminering inom EU:s forsknings- och innovationspolitik. Värmland var den första regionen i Europa som gjorde en genomgång av strategin för smart specialisering utifrån ett genusperspektiv, medan Dalarna och Gävleborg

också har tagit steg mot att integrera principer om jämställdhet och social tolerans i innovationsinitiativ.

Andelen av regionens befolkning som är född i ett annat land är lägre än det nationella genomsnittet, och socialt utanförskap har varit ett problem för invandrare från länder utanför Norden. Men med den senaste tidens ankomst av flyktingar till kommuner över hela Sverige har finansieringen från Europeiska socialfonden hjälpt till att stötta integrationen i Norra Mellansverige: till exempel genom att erbjuda utbildning och språkträning så att nyanlända män och kvinnor kan hitta arbete. I Gävleborg har man i det ESF-finansierade projektet KIVO utvecklat en modell för snabbare integration av nyanställda inom hälso- och sjukvård.

Norra Mellansverige är också aktivt i gränsöverskridande aktiviteter inom och utanför EU, bland annat deltar man i Interreg-programmen för Sverige-Norge och Östersjöregionen. Till exempel så stöttar man inom det senare ett projekt där man främjar samarbete mellan vetenskapsparker runt Östersjön.

EU:s sammanhållningspolitik och investeringar, fram till och efter 2020, spelar en viktig roll i Norra Mellansveriges utveckling mot ett smart kunskapsbaserat samhälle och ökar befolkningens välbefinnande. ■

LÄS MER

Det operativa programmet Norra Mellansverige 2014–2020
<https://tillvaxtverket.se/>

Att se fördelarna med EU-medlemskapet

Sune Ekbåge, ordförande för strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige, berättar för *Panorama* om hur denna glesbefolkade region har använt sig av sammanhållningspolitiken och struktur- och socialfonderna för att påverka både stora strategiska och samhällsnära frågor.

Hur svarar du på uppfattningen att Sverige som nettobidragsgivare inte behöver hjälp från sammanhållningspolitiken?

För att EU ska fortsätta vara en union för alla medlemsländer, till gagn för alla invånare, är det farligt att tänka att vissa delar inte behöver sammanhållningspolitiken och strukturfonderna. Det är oerhört viktigt att se helheten i alla typer av frågor och sakområden. Det finns en tendens hos vissa i befolkningen att se EU som något onödigt och något främmande. Att helt avskaffa strukturfonderna skulle kunna bidra till att förstärka dessa tendenser. Strukturfonderna bidrar till att människor konkret ser att EU-medlemskapet gör nytta och att det ger resultat, inte enbart i stora strategiska frågor utan i samhällsnära frågor som exempelvis ungdomsarbetslösheten och integrationen.

Sverige är ett rikt land men även inom Sverige finns det regioner som har större utmaningar än andra. Norra Mellansverige är en sådan. Centralisering och urbanisering påverkar även utvecklingen i svenska regioner. Struk-

turfonderna bidrar till att ge bättre förutsättningar till regioner som har tuffare utmaningar gällande arbetslöshet, innovationskraft etc. Vissa delar inom vår region har en hög arbetslöshet. Flera projekt inom socialfonden har bidragit till att minska ungdomsarbetslösheten och fokuserat på ungdomar som står väldigt långt från arbetsmarknaden att förflytta sina positioner närmare ett arbete. Vi kommer fortsatt att stå inför olika samhällsutmaningar där dessa medel har en stor betydelse.

Meddelandet om smart specialisering antogs av kommissionen i juli. I vilken utsträckning är din region engagerad i att dra nytta av potentialen för innovation och konkurrenskraft i Europas regioner?

Norra Mellansveriges tre regioner har tagit fram varsin strategi inom smart specialisering. Dessa bygger på de styrkor som regionen har och vad man kan bygga vidare på. Inom Norra Mellansverige har detta bidragit till en bättre sammanhållning inom regionen, starkare samarbete mellan näringslivet, organisationer och universitet/högskolor och

ett politiskt fokus på vad att prioritera. Några av de styrkeområden som lyfts fram är smart industri, bioekonomi, digitalisering och innovativ upplevelseindustri. Strategierna har ett genusperspektiv vilket är nödvändigt eftersom vi har en starkt könssegregerad arbetsmarknad. Strategierna inom smart specialisering har även varit en styrka för strukturfondspartnerskapet när det gäller att göra projektprioriteringar. Smart specialisering har visat sig vara ett effektivt och omdanande verktyg för ökad forskning och innovation, vilket bidrar till högre konkurrenskraft på både regional och europeisk nivå. Metoden har varit framgångsrik när det gäller att förfina prioriteringar och uppnå en mer långsiktig och systematisk inriktning på politiken för forskning och innovation. Vår region är medlem i Vanguardinitiativet, som har visat sig vara väldigt framgångsrikt med hjälp av internationalisering.

Så som svar på frågan så är Norra Mellansverige väldigt engagerad i strategin för smart specialisering och ser den processen som oerhört viktig för att kunna göra prioriteringar för regionens utveckling på bästa sätt.

Vilket resultat förväntar du dig i slutet av perioden 2014–2020?

Vilka lärdomar har du dragit från den tidigare programperioden?

En av de viktigaste frågorna som drevs innan programperioden var att få möjlighet att finansiera bredbandsutbyggnad med hjälp av strukturfondsmedel. Inom det området kommer vi att se riktigt konkreta och viktiga resultat. Medlen har dragit igång processer och genererat mer medel för att slutligen göra det möjligt att bygga bredband ända till invånarna och företagen i regionen. Det handlar om en oerhört viktig utvecklingsfråga som är nödvändig för vår regions överlevnad. Det ska vara möjligt att driva ett företag var du än bor i Sverige och bredband är ett viktigt konkurrensmedel. Här kommer vi att se riktigt bra resultat. Detta är också en fråga som är viktig för att visa invånarna att EU har en viktig roll att spela även på det lokala planet.

En annan viktig fråga för Norra Mellansverige är insatserna inom innovation och forskning. För vår region är dessa medel oerhört viktiga för att behålla befintlig industri, för att behålla kompetens och för att dra till oss behövlig kompetens. Samverkan mellan företag och högre lärosäten har blivit möjliga med hjälp av dessa medel. Vi kanske inte ser konkreta resultat på kort sikt men under kommande programperiod kommer resultaten att visa sig i form av nya företag, nya innovationer, m.m.

Socialfonden har spelat och spelar en viktig roll för de samhällsutmaningar som ibland kommer snabbt. Ett exempel är den flyktingström som kom till Sverige

“*En annan viktig fråga för Norra Mellansverige är insatserna inom innovation och forskning. För vår region är dessa medel oerhört viktiga för att behålla befintlig industri, för att behålla kompetens och för att dra till oss behövlig kompetens.*”

och som på kort sikt skapade en ekonomisk börda hos flera kommuner i vår region. Med hjälp av socialfondsprojekt har dessa kommuner fått hjälp med att arbeta med integration och så småningom kommer dessa människor att bli en tillgång för regionen.

Norra Mellansverige är en glesbefolkad region i norra EU. Skulle du med tanke på det säga att ni på något sätt kan dra nytta av territoriellt samarbete i Europa?

Det finns flera exempel på projekt och satsningar där aktörer från Norra Mellansverige deltar inom ramen för det territoriella samarbetet. Vår region deltar

främst i Norge-Sverige-programmet men har även möjlighet att delta i Östersjöprogrammet, Nordsjöprogrammet och Europa-programmet. Ett exempel är ett projekt som syftar till att öka kunskap om och samverkan mellan scienceparks i Östersjöregionen. Detta projekt kommer att bygga upp ett strukturerat samarbete på insitutionell nivå som vidare kommer att ge nytta för våra företag. Företagen kommer att få tillgång till nätverk och kontakter i andra Östersjöländer och på så sätt vidga sin marknad. Det är oerhört viktigt för våra företag att internationalisera sig för att nå nya kunder och samarbetspartners.

Norge är Sverige största handelspartner och även om de inte är med i EU så har vi stor nytta av Interregprogrammet Sverige-Norge som stimulerar till samverkan över gränsen. Det kan handla om att få till bättre tågtrafik över gränsen, eller att jobba för att minska handelshinder. ■

Norra Mellansverige

BEFOLKNING: med en yta på 63 968 kvadratkilometer och en befolkning på 833 580 invånare 2014 utgör regionen cirka 11 procent av landets totala befolkning.

FORSKNINGSKAPACITET: många starka aktörer och intressenter inom forskning och innovation i regionen, men få traditionella spetsenheter. Det finns tre universitet och högskolor i regionen: Karlstads universitet, Högskolan Dalarna och Högskolan i Gävle. Karlstads universitet har varit mycket framgångsrikt när det gäller att arbeta nära näringslivet, och har ett framgångsrikt resultat när det gäller att säkra Horisont 2020-finansiering.

ARBETSMARKNADEN: tillverkningssektorn är den huvudsakliga sysselsättningskällan följt av tjänstesektorn med en andel på 16,8 % av regionens sysselsättning. De utmaningarna Norra Mellansverige står inför är låg tillväxt, hög ungdomsarbetslöshet, låg FoU-intensitet och dålig tillgång till bredband i den glesbefolkade regionen som är spridd över ett mycket stort område med höga transportkostnader. Man har aktivt drivit horisontella sociala frågor kopplade till regional tillväxt, FoU-politik och integrering av jämlikhet och icke-diskriminering.

STYRKOR: domineras av traditionella kapitalintensiva sektorer, såsom stål och teknik samt massa och papper. Andra viktiga sektorer är maskiner, transportfordon, livsmedelsbearbetning, IKT och turism. Med starka exportföretag med färdigheter på toppnivå och industriell kompetens i världsklass ligger regionen i spetsen inom flera områden, till exempel avancerade material, skogsbaserad bioekonomi, förnybar energi och kraftöverföring. Företagskluster samarbetar för avancerad bransch- och serviceinnovation med universitet, högskolor och regeringar för att möta samhällsutmaningar genom gemensam kompetens inom energi, en hälsosam balans mellan arbete och fritid och innovativa välfärdstjänster.

SMART SPECIALISERING: Var och en av de tre regionerna i Norra Mellansverige har sin egen smarta specialiseringsstrategi och har identifierat sina specifika styrkor. Regionerna och klustren i området har en lång tradition av samarbete och utbyte av erfarenhet. Inom Eruf-projektet Smart specialisering i Norra Mellansverige genomför de tre regionerna en nätverksövning mellan universitet och klusterorganisationer.

BREDBAND I NORRA MELLANSVERIGES LANDSBYGDSOMRÅDEN

Under många år har tillgången till höghastighetsbredband i landsbygdsområden och i glesbygd i Norra Mellansverige varit mycket begränsad. Värmland har haft mycket sämre tillgång än andra län i Sverige, och en av anledningarna är bristen på lokala sammankopplingsnät (regionala transportnät).

Eftersom Värmland är glesbefolkat, precis som norra Mellansverige i allmänhet, är byar och hushåll mycket spridda, och länet har en åldrande befolkning. Offentliga och privata bredbandsoperatörer har visat litet intresse för att utöka sina bredbandsnät till dessa landsbygdsområden.

Bristen på höghastighetsbredband är ett betydande hinder för företagen här, och innebär en risk för ytterligare urbanisering och ett hinder för integrationen. Företagen på landsbygden drivs av kvinnor i större utsträckning än i stadsområden.

Värmland har en starkt internationaliserad och exportberoende industri som kräver stabila bredbandsnät. Tillverkningsindustrin i regionen kännetecknas av stål och teknik, papper och massa samt gruv- och mineralindustri. Dessa branscher håller på att omstruktureras till en modell med högre kapital-, service- och kunskapsinnehåll och är därmed beroende av tillgången till bredband. Turismen växer också i norra Mellansverige, tillsammans med livsmedelsindustrin, handel, skogsbruk och gårdar.

Med en finansiering på totalt 200 miljoner kronor (cirka 20 miljoner euro) från Europeiska regionala utvecklingsfonden bygger tre projekt lokala sammankopplingsnät (regionala transportnät). Tillsammans med offentliga och privata bredbandsoperatörer som bygger accessnät kommer dessa projekt att öka tillgången till höghastighetsbredband. Några av de projekt som bygger accessnät finansieras genom Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

“Vårt företag är i turistbranschen och driver hotell-, restaurang- och äventyrsturism. Vi ligger långt ute i ett glesbefolkat område i de nordligaste delarna av Värmlands län, och det är väldigt svårt att få en stabil internetanslutning här. Periodiskt har vi stora problem med vår internetanslutning och e-postleveranser som tar flera dagar. Det innebär en inkomstförlust varje gång det händer, eftersom gäster som vill boka online inte kan få svar från oss. Våra kunder räknar med snabba svar när de vill boka – om de inte får det väljer de en annan destination. Vi är glada över att vårt företag nu kan ansluta till höghastighetsinternet via det Eruf-finansierade optiska fibernätet. Det underlättar hela vår verksamhet och är en avgörande förutsättning för att vårt företag ska överleva.”

Annika Jonsson, Långbergets Sporthotell AB

SLIM

Kluster är avgörande för innovation och affärsutveckling i Norra Mellansverige. Regionen, som omfattas av länen Värmland, Dalarna och Gävleborg, är hem åt kluster i världsklass i etablerade områden, som stål- och materialteknik, skogsbaserad industri och turism samt nyare regionala styrkor som digitalisering och förnybar energi.

SLIM-projektet, som tilldelats priset RegioStars (2007–2013), var avgörande för denna klusterutveckling. Det omfattade 700 företag med 60 000 anställda, via 15 kluster, med inriktning på processtöd för kluster, mätningar på kluster- och företagsnivå samt erfarenhetsbaserat lärande. Projektet skapade nya kontakter och främjade ömsesidigt förtroende bland deltagarna, vilket stimulerade en högre tillväxt bland de deltagande företagen som bara en av många fördelar. Social och miljömässig hållbarhet stod också i centrum för projektet. Projektet främjade till exempel könsmedvetenhet som ett sätt att hantera kompetensklyftor i traditionellt mansdominerade sektorer.

Under den nuvarande programperioden engagerar flera Eruf-finansierade projekt, som leds av kluster som deltog i

“För mig var SLIM-projektet en perfekt introduktion till klustervärlden, när jag med en bakgrund i näringslivet fick jobbet som processledare på det industriella IT-klustret FindIT. Jag utvecklade snabbt en förståelse för de andra klustren i regionen och deras spetsområden. Det resulterade också i ett gemensamt projekt med flera kluster och många ytterligare gemensamma aktiviteter.”

Britta Haag

Processledare, FindIT

SLIM, hundratals företag. Detta stöder innovation, internationalisering och affärsutveckling för regional omvandling och lösningar på samhällsutmaningar. Dessutom fortsätter alla regioner och kluster sitt samarbete med SLIM i Eruf-projektet Smart specialisering i Norra Mellansverige, och bidrar med sina erfarenheter av smart specialisering.

LÄS MER

SLIM: <http://bit.ly/2hOEPfD>

SLIM: <http://bit.ly/2xsOCpL>

Eruf-projekt NMS3: <http://bit.ly/2wXDzTR>

GENUSAKADEMIN FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Genusakademien för små och medelstora företag är ett treårigt projekt som påbörjades i september 2017. Det leds av Karlstads universitet och involverar kommuner i Värmlandsregionen.

Projektet syftar till att utveckla och tillämpa kunskaper om genus, organisationsförändringar, könsintegration och normativ innovation för ökad innovationskapacitet, FoU-intensitet och tillväxt bland regionens små och medelstora företag.

Det har följande tre huvudsakliga mål: (i) att utveckla koncept och praktiska verktyg som små och medelstora företag kan använda för att utveckla insatserna för könsintegration på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt, ii) att utveckla och driva ett nätverk för regional tillväxt och företagsfrämjande aktörer, såsom företagsorganisationer, kluster, länsstyrelser, kommuner, handelskammare och andra viktiga aktörer, och iii) att vidareutveckla och etablera Genusakademien för små och medelstora företag, undersöka effekterna av företag som arbetar med könsintegration samt utveckla en utvärderingsmodell.

Projektet riktar sig till små och medelstora industrier såsom papper, IT och digitalisering, samt kreativa och kulturella industrier, som är några av de mest könssegregerade i Värmlandsregionen. Förväntade resultat omfattar företag som utvecklar sina interna rekryteringsprocesser, arbetsförhållanden, arbetsmiljö och organisation och företagskultur från ett jämställdhetsperspektiv, vilket förbättrar rekryteringen och gör så att både kvinnor och män stannar kvar.

Ett långsiktigt mål är att Genusakademien för små och medelstora företag i slutet av projektet ska inrättas som resursbank och ett centrum för jämställdhetsfrågor, jämställdhet, innovation och tillväxt, i samarbete med industrin i regionen och nationellt.

KUNSKAPSUTBYTE – ETT KONCEPT SOM ALLA VINNER PÅ

KTP, Knowledge Transfer Partnerships, är ett projekt om kunskapsutbyte mellan små och medelstora företag och akademien. Under en period av ett till två år ges en nytbildad akademiker rollen som KTP-projektledare på ett litet eller medelstort företag där han eller hon tar hand om ett strategiskt utvecklingsprojekt. Projekten kan omfatta utveckling av nya marknader, nya produkter eller nya processer. Projektledaren stöds av en affärshandledare och en handledare från akademien.

KTP-projektet löser några av de stora problemen när det gäller de små och medelstora företagens tillväxt, såsom tid att utveckla arbete och finansiering, och att rekrytera rätt kompetens. Hittills visar projektets resultat att 75 % av KTP-projektledarna har erbjudits fast anställning hos små och medelstora företag.

LÄS MER

Högskolan i Dalarna: <http://www.du.se/ktp>

JÄMSTÄLLDHET – HELA TIDEN PÅ LÄNSSTYRELSEN I DALARNA

Jämställdhet har identifierats som en avgörande faktor för ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning. Länsstyrelsen i Dalarna leder ett treårigt projekt som heter Jämställdhet – hela tiden. Det finansieras av ESF och fokuserar på att motverka könsuppdelning på arbetsmarknaden och öka kvinnors möjlighet till heltidsanställning.

KIVO

Under de senaste åren har ett ESF-finansierat projekt som har utvecklat KIVO-metoden (kvalitetsintegration inom hälso- och socialvård) uppstått som ett arbetsgivarverktyg för att möta den snabbt växande rekryteringsbristen inom vårdsektorn. KIVO-metoden gör det möjligt att utöka rekryteringsbasen genom systematiskt samarbete för att inkludera personer utanför arbetsmarknaden. Etableringen av inkluderingsvänliga arbetsplatser är avgörande för denna framgång, som bygger på verktyg för aktiv integration som görs tillgängliga för handledare för att uppnå en hållbar långsiktig social utveckling.

Systematiserat KIVO-samarbete omfattar arbetsgivare, utbildningsleverantörer, fackföreningen och sysselsättnings-tjänster. KIVO har utvecklat nio möjliga steg som leder från arbetslöshet till fast anställning. Det första steget är att säkerställa att individen är lämplig för ett jobb inom vårdsektorn, och att han eller hon

Målgruppen är valda representanter, arbetsgivare och anställda i åtta deltagande kommuner. Genom jämställdhetsutbildning integrerar projektet nya kunskaper, metoder och verktyg över hela organisationerna.

LÄS MER

<http://bit.ly/2w3wYZj>

verkligen är intresserad av att arbeta inom den sektorn. Deltagare utan tidigare erfarenhet av arbete inom vårdsektorn ges möjlighet att göra en praktik på två veckor för att avgöra om jobbet passar dem. De erbjuds också lärlingsplatser och språkkurser. Resultatet blir mycket mindre friktion kring samarbete med individer, vilket ökar sannolikheten för att de som erbjuds arbetsplatsbaserad inlärning kommer att lyckas få anställning. Syftet är att arbetsgivarna ska vara aktivt involverade i att skapa de kompetenser som de anser att deras organisation kräver.

LÄS MER

<http://www.ya-delegationen.se/kivo-metoden/>
<http://bit.ly/2fiEnJR>

“Först tyckte jag inte att den långa introduktionsperioden behövdes, eftersom jag klarade av utbildningsprogrammet så bra. Under den inledande anställningsperioden insåg jag emellertid att det fanns många ord som jag inte helt förstod. Kommunikation med äldre är mycket viktigt för att de ska kunna känna sig trygga och bekväma med de tjänster som erbjuds inom vårdsektorn. När jag hade slutfört KIVO-programmet kände jag mig mer självsäker i min roll i organisationen tack vare den grundliga introduktionen.”

NawBik Cen, KIVO-deltagare

LIKVÄRDIG REGIONAL TILLVÄXT OCH UTVECKLING 2016–2018, REGION GÄVLEBORG

Likvärdig regional tillväxt och utveckling 2016–2018 är ett projekt som leds av Region Gävleborg och finansieras av Tillväxtverket. Det härrör från den nationella strategin för företagsfrämjande på lika villkor. Strategins övergripande mål är att både kvinnor och män – oavsett etnisk bakgrund eller ålder – ska kunna utnyttja initiativ och resurser för företagsfrämjande åtgärder, såsom rådgivning, företagsutvecklingshjälp, kluster- och företagsinkubatorverksamhet och finansiering, på lika villkor. Utgångspunkten är att utvecklingen av lika villkor inom det företagsfrämjande systemet kommer att bidra till hållbar tillväxt och öka konkurrenskraften hos företag och regioner.

Region Gävleborg fokuserar på att utveckla jämlik och regional utveckling med en intersektionell utgångspunkt som garanterar lika villkor, vilket bidrar till en mer socialt hållbar region.

Detta kommer att uppnås exempelvis genom i) en finansieringsstrategi för hantering och fördelning av resurser för regional tillväxt, som redan utvecklats och etablerats, ii) att slutföra en undersökning om fördelningen av regionala projektmedel och direkt företagsstöd vad gäller jämställdhet, ursprungsland och bransch, iii) insatser för att öka kompetens riktad mot strategiskt viktiga deltagare på jämställdhetsområdet, iv) att genomföra en regional process för utveckling och metodstöd för att främja användningen av strukturfonder och medel för regional tillväxt.

LÄS MER

Nationell strategi för företagsfrämjande på lika villkor 2015–2020: <http://bit.ly/2wmnQKB>

Likvärdig regional tillväxt och utveckling: <http://bit.ly/2gYAMUY>

AKADEMIN FÖR SMART SPECIALISERING

Akademien för smart specialisering är ett verktyg för omvandling och förnyelse av privata och offentliga sektorer i Region Värmland, och för utveckling av forskning och utbildning vid Karlstads universitet. Syftet med verktyget är att använda forskning till förmån för industrin, länsstyrelsen och kommunerna i Värmland och stärka regionens forskningsmiljö. Högkvalitativ forskning förväntas attrahera mer extern finansiering till universitetet.

Akademien ska stödja och skapa starkare samarbete mellan akademi, industri och samhälle för att främja forskning där smart specialisering står i centrum av innehållet. De sex områden som har identifierats som smarta specialiseringar i Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för smart specialisering (VRIS3) utgör grunden för akademien. De sex områdena är: värdeskapande tjänster, skogsbaserad bioekonomi, digitalisering av välfärdstjänster, avancerade tillverknings- och komplexa system, digitaliserad erfarenhet av natur, kultur och platser samt systemlösningar med solcellsanläggningar. Genom att sammankoppla forskning, innovation och utbildning förbereder Akademien studenter på Karlstads universitet inför anställning, för att driva på den industriella utvecklingen inom de sex prioriterade områdena i Värmland.

Akademien förväntas stärka regionens forskningsmiljö och bidra till: viktiga forsknings- och innovationsprojekt, investeringar, ökad export och ekonomisk tillväxt, inrättande av företag, internationella demoplats och testcenter samt politisk påverkan till stöd för de sex specialiseringarna.

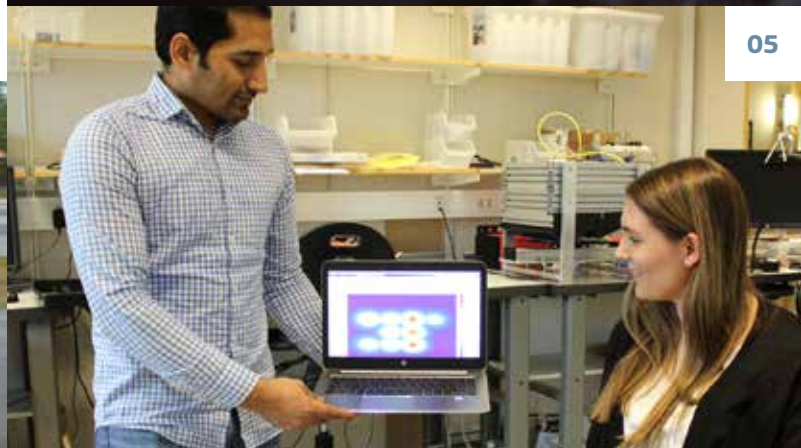
I en första fas kommer Akademien, som är ett partnerskap mellan Karlstads universitet och Region Värmland, att genomföras som ett projekt från 2016–2020. Regionen och universitetet kommer att avsätta cirka 5 miljoner euro var för att finansiera forskning fram till 2020. Ytterligare stöd väntas från externa källor, såsom nationell finansiering, Horisont 2020 och Europeiska struktur- och investeringsfonderna.

LÄS MER

Karlstad universitet: <http://bit.ly/2eRPyIT>

FÅNGAT PÅ BILD

Sverige är hemvist för starka aktörer och intressenter inom forskning, innovation och smart specialisering, med stor potential att öka regional tillväxt, konkurrenskraft och arbetstillfällen.

01 Mittstråket utvecklar en funktionell och hållbar gränsöverskridande transportrutt för människor och varor i centrala Norrland.

02 BOOST-projektet syftar till att utveckla och presentera fysiska och virtuella prototyper för hållbart boende och byggande i glas och trä.

03 Destination Capacity Building in Swedish Lapland utvecklar turistindustrin i svenska Lapland genom att nätverka, bygga strategiska allianser och stimulera produktutveckling och innovation.

04 I projektet Lopme Laante (Sami Land) byggs två samiska temaparker för att illustrera det samiska folkets roll i samhället och utvecklingen av regionen Härjedalen.

05 SMART Researchers och industrin samarbetar för att lösa forskningsutmaningar gällande sakernas Internet.

06 Safety and Security Test Arena är ett samarbetsprojekt som syftar till att göra norra Sverige till en ledande region för FoU inom säkerhetssektorn.

07 Arena Grön Tillväxt stöder nya idéer inom grön innovation, bland annat ett material som utvecklats för att ersätta plast inom hälso- och sjukvården.

08 SREss-projektet är involverat i att säkra infrastrukturen för forskningsanläggningen European Spallation Source, som byggs i Skåne-regionen.

09 Framtidens solen i Östra Mellansverige syftar till att öka investeringsgraden i solenergi i små och medelstora företag i Östra Mellansverige.

10 I Kronobergs län utvecklar Step Two-projektet en metod för att stimulera tillväxten bland småföretag med utlandsfödda entreprenörer.

11 Målet med projektet Gamification of Dalarna är att skapa en teknisk plattform som använder spelutvecklingsteknik för att locka fler besökare till regionen.

12 VIRUS-projektet driver ett besökscenter för världens första fossila elektriska väg för lastbilstrafik i Region Gävleborg.

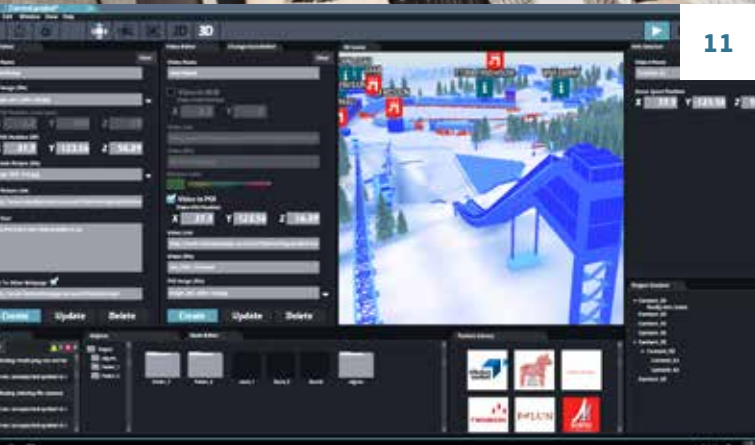
09

10

11

12

Talar från erfarenhet

Panorama har samlat ett urval av öppenhjärtiga kommentarer och observationer från projektdeltagare och medborgare som har gynnats av sammanhållningspolitiken och regionfinansiering i alla aspekter av vardagen.

“Mångfald är normalt, mångfald är naturligt ... Målet med projektet ”Diversity for Kids” är att förbereda barn och tonåringar på livet i ett tolerant, öppet och medkännande samhälle.”

Paul Jüttner, lärare
Diversity4Kids (DE)

“Detta projekt hjälper oss att övertyga samhällen, vårdtjänster, sjukförsäkringsbolag, bostadsföreningar och – viktigast av allt – äldre medborgare och deras släktingar om att smart teknik kan vara en stor del av deras lösning.”

Bettina Horster, chef för affärsutveckling, VIVAI
Software AG (DE)

Finalist i RegioStars 2017: Smart Service Power

“Ijo vill vara inkluderande och det här projektet har gjort det möjligt. Det har sammanfört politiker och medborgare för att bygga ett samhälle med låga koldioxidutsläpp.”

Teijo Liedes
Ordförande i Ijo kommunfullmäktige och
miljöorganisationen (FI)
Finalist i RegioStars 2017: Innovativa
koldioxidsnåla offentliga tjänster

“Det är till hjälp för Europa att ge pengar till projekt som är innovativa eller som inte nödvändigtvis är vinstorienterade. Ingen skulle kunna lansera platser som dessa eftersom de skulle behöva en mycket större avkastning på investeringen. Vi arbetar med människor och den mänskliga avkastningen är väldigt viktig. Och om Europa kan hjälpa till att finansiera projekt som har en större mänsklig avkastning, så är det bra.”

Sophie Desilly
Story2Work-samordnare
Art2Work (BE)

“MAD är en plattform i Bryssel för mode och design – det är ett fantastiskt projekt eftersom det verkligen hjälper designers och skapare i Bryssel att utveckla sina projekt och karriärer, och det ger dem också en bra plats att visa upp sitt arbete på.”

Silvia Martinelli, kommunikationsprojektledare
MAD (BE)

“BEACON har lyckats med att underlätta företagstillväxt som annars inte skulle ha inträffat. Företagen har sett ökad försäljning, utvecklat nya produkter och processer – och skapat nya jobb.”

Iain Donnison, projektledare
Vinnare av RegioStars 2014: BEACON (UK)

“Öppet samarbete och transparenta aktiviteter är hörnstenar för ökat ömsesidigt förtroende, för att inspirera skapandet av tjänster och produkter för människor och forma varaktiga förbindelser och perspektiv.”

Irena Krivienė
Generaldirektör, universitetet i Vilnius, bibliotekets
vetenskapliga kommunikations- och
informationscenter och centralbiblioteket
Finalist i RegioStars 2016: Jonvabaliai (LT)

“Jag fortsätter att bli imponerad av den kunskap som förvärvats och kontakterna som gjorts under Europeiska veckan för regioner och städer över gränser, regioner och kulturer. Det är här som framtida konsortier bildas, reproduktionsaktiviteter beslutas, frågor och rådgivning ges, spontana luncher arrangeras, och viktigast av allt, långvariga vänskaper bildas – allt som gör detta evenemang till en av EU:s största lovsånger till lokal demokrati.”

Anya Margaret Baum, VD, The Keryx Group, Polen

”Interreg Volunteer Youth”: att främja samarbete och solidaritet över gränserna

Europeiska solidaritetskåren är ett nytt EU-initiativ som skapar möjligheter för unga människor att arbeta som volontärer eller anställda i projekt, i deras eget land eller utomlands, som gynnar samhällen och människor runtom i Europa. EU:s regionalpolitik har gett initiativet 1 miljon euro så att gränsöverskridande, transnationella eller interregionala program och relaterade projekt ska kunna ta emot volontärer (EU-medborgare som är mellan 18 och 30 år) under två till sex månader. Syftet är att stötta, främja och rapportera om det som Interreg-program och -projekt åstadkommer, samtidigt som man ökar medvetenheten om fördelarna med samarbete över EU:s inre gränser. Här är berättelserna från de fyra unga volontärerna som deltagit i initiativet Interreg Volunteer Youth (IVY), som förvaltas av europeiska gränsregionförbundet.

Silvia och Laura har varit Interreg-reportrar vid ALCOTRA:s gemensamma sekretariat sedan den 21 maj 2017. Här är några av deras intryck:

Silvia menar att man redan från början inte kan undvika att ge efter för sekretariatteamets samarbetsanda och ömsesidiga stöd. ”Man hade inte kunnat önska sig en bättre introduktion till gränsöverskridande samarbete, som jag inte visste mycket om innan jag deltog i initiativet. Nu känner jag mig mer informerad och kunnig om de fördelar som europeiska medborgare kan få från detta.

”Mycket av hjälpen, till exempel restaurering av historiska byggnader eller stöd till gränsöverskridande medicinska anläggningar, är bara material, men mervärdet ligger i två länder som beslutar sig för att förena sina styrkor för att arbeta i ett gemensamt projekt. Detta samarbete omsätter idén att tillhöra ett enda territorium och ha ett gemensamt medborgarskap – ett europeiskt medborgarskap – i praktiken. Att stimulera och ta ansvar för denna samhällsanda, som ser gränser som en mötesplats snarare än som ett hinder som ska skyddas, är kanske en av de viktigare utmaningarna som EU-institutionerna och medborgarna nu inser att de står inför.”

Silvia, Italien

Laura förklarar att volontärarbete som Interreg-reporter i Turin var en möjlighet att vara med och främja något som låg henne varmt om hjärtat: "Europeiska unionen och fördelarna för dess medborgare. Att vara fransk och ha tillhörighet till Italien gjorde mig nyfiken på att vara i centrum för en samarbetsinsats mellan dessa två länder. Den erfarenheten är mycket spännande och gör att jag kan förstå hur EU uppmuntrar regioner att utveckla gemensamma gränsöverskridande lösningar.

"Det är en väldigt spännande erfarenhet som gör att jag förstår hur EU uppmuntrar regioner att utveckla gemensamma gränsöverskridande lösningar."

Jag har haft flera möjligheter att träffa ledare för projekt som finansieras av programmet och att observera deras handlingar och resultat på plats. Jag upptäckte projekt som behandlade problem som finns på båda sidor av gränsen, som kampen mot avfolkning i bergsområden, uppskattning av kultur och naturarv samt bättre förebyggande av naturkatastrofer."

Laura, Frankrike

Tack vare IVY-initiativets nya tillvägagångssätt känner Laura och Silvia att de bidrar till att främja ett civilt engagemang och öka känslan av att tillhöra Europeiska unionen. IVY har gjort det möjligt för dem att ge en ny känsla åt ett instrument som har funnits i över 27 år, vilket gör dem väldigt stolta.

Arbetar på en gränslös framtid

"Jag vet inte, men tyskarna har ganska bra musikmak!" Detta uttalande från en nederländsk gymnasiestudent berör kärnan i projektet som vi arbetar som volontärer i.

Projektet heter "Nachbarsprache & buurcultuur", de tyska och nederländska orden för "grannlandsspråk" och "grannlandskultur". Genom utbyten sätter det gymnasister i kontakt med sina kamrater från andra sidan gränsen. Detta bidrar till att minska hindren och göra dem medvetna om de gränslösa möjligheterna att i framtiden studera, arbeta eller bo i det andra landet. Att förstå att "de andra" inte är så annorlunda är det första steget i denna process.

Radboud University Nijmegen (Nederländerna) och universitetet i Duisburg-Essen (Tyskland), med bara 100 kilometer och en gräns mellan sig, har nyligen initierat projektet. Som studenter i tvånations-masterprogrammet "Europastudier: neder-

ländsk-tyska studier" är vi båda väl medvetna om vikten av att korsa de europeiska gränserna och minimera deras inverkan. Vår professor Paul Sars, som är projektsamordnare på den nederländska sidan, gav oss en chans att bidra.

"Ni har tre månaders lov", sa han. "Varför går ni inte med i vårt team och får erfarenhet av ert framtida arbetsområde?" Så han ordnade ett kontor på sjätte våningen med vacker utsikt och satte oss i kontakt med IVY. För att få en bild av projektet reste vi till några deltagande skolor och observerade utbyten. Vi upplevde direkt vilken positiv påverkan studentutbyte kan ha. Med ökningen av sociala medier och vloggers delar de mer än någonsin samma intressen och ungdomskultur. Det känns bra att se dem inse den här likheten!

En integrerad del av vårt jobb är att ge eleverna möjligheter att dela sina erfarenheter med sin miljö. Vi hjälper dem när de skriver blogginslag med fokus på sina personliga perspektiv på utbytet. Vi organiserar också "övertaganden" på Instagram, som ger dem möjlighet att uttrycka sig i en ännu mer välbekant miljö.

För att skapa reklam i gränsområdet skriver vi också pressmeddelanden och bjuder in lokala och regionala journalister. Vi skapade en plattform för sociala medier för att dela studenternas innehåll och medieuppmärksamheten, så att både studenterna och befolkningen i gränregionen blir mer medvetna om de stora möjligheter det andra landet erbjuder.

Vi upptäckte också att vi hade en dold talang att utforma flygblad, affischer och mallar. Vi fick till och med i uppdrag att ta fram projektets logotyp. Kort sagt ger teamet oss massor av frihet och ansvar som gör vår IVY-upplevelse väldigt rolig!

Xander och Yonec, Nederländerna

LÄS MER

https://europa.eu/youth/SOLIdARity_sv
<https://www.interregyouth.com/>

GRÄNSREGIONER

ÅTGÄRDER FÖR ATT FRÄMJA TILLVÄXT OCH JOBB

Den **inre marknaden och fri rörlighet** är rättigheter i EU. Medborgarna har möjligheten att röra sig, arbeta, studera eller använda sig av tjänster i andra EU-länder. De här rättigheterna är särskilt viktiga för **gränssamhällen**.

1 v 3 européer
bor i dessa regioner –
150 miljoner
människor.

2 miljoner
EU-invånare är
gränsarbetare eller
studenter – de korsar
en gräns för att ta sig till
jobbet eller skolan dagligen
eller varje vecka.

Den processen borde vara smidig och enkel.
Men för många är den inte det.

Nationella lagar och administrativa
förfaranden som skiljer sig åt hindrar
tillgången till arbete, utbildning,
beredskapstjänster, företag, lokal
kollektivtrafik och sjuk- och hälsovård.

Om man tog bort bara
en femtedel av alla
hinder skulle det kunna leda till:

BNP
+2 %
i gränsregioner

1 miljon
nya jobb

Dessa utmaningar kommer att hanteras med hjälp av följande 10 åtgärder.

Skapandet av en "kontaktpunkt för gränserna" inom kommissionen kommer att underlätta och stödja deras genomförande.

fördjupa samarbete och utbyten

e-förvaltning för att möjliggöra gränsöverskridande offentlig administration

förbättra lagstiftningsprocessen

tillhandahålla tillförlitlig och förståelig information och stöd

stödja gränsöverskridande anställning

främja större gemensamt utnyttjande av hälso- och sjukvårdsinrättningar

främja flerspråkighet vid gränserna

överväga det juridiska och finansiella ramverket för samarbete

underlätta tillgängligheten över gränserna

samla bevis för bättre beslutsfattande

28 EU-länder delar, tillsammans med Norge, Schweiz och Liechtenstein, nästan **40 landgränser**, med över **440 regioner** som ligger längs minst en gräns.

“Gränsregionerna är avgörande för Europas tillväxt. Då över en fjärdedel av EU:s BNP produceras där, är de en guldgruva av möjligheter.”

EU-kommissionär med ansvar för regionalpolitik, Corina Crețu

DATAPOST: 4 – PLATTFORM FÖR ÖPPNA DATA

HAR DU EN FRÅGA SOM DU SKULLE VILJA ATT VI TOG UPP I EN FRAMTIDA DATAPOST-ARTIKEL I PANORAMA? FINNS DET NÅGON DATAUPPSÄTTNING DU SKULLE VILJA ATT VI LADE UPP PÅ ESI-FONDERNAS PLATTFORM FÖR ÖPPNA DATA?

DÅ KAN DU HÖRA AV DIG TILL OSS VIA E-POST: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Regional investering sett ovanifrån

EU frigör 454 miljarder euro för investeringar genom de europeiska struktur- och investeringsfonderna (Esi) i den fleråriga budgetramen 2014–2020. Var står vi när det gäller EU-utbetalningar i mitten av programperioden?

Medan investeringar är förenade med regional utveckling och djupare sammanhållning är offentliga medel en viktig katalysator. För att göra det möjligt för medborgarna att följa upp de pengar från europeiska skattebetalare som finns tillgängliga i deras region och land är EU redo att erbjuda dem en 360 graders översikt i realtid (dagligen) av gräsrotskällan.

Årlig prognos för ESI

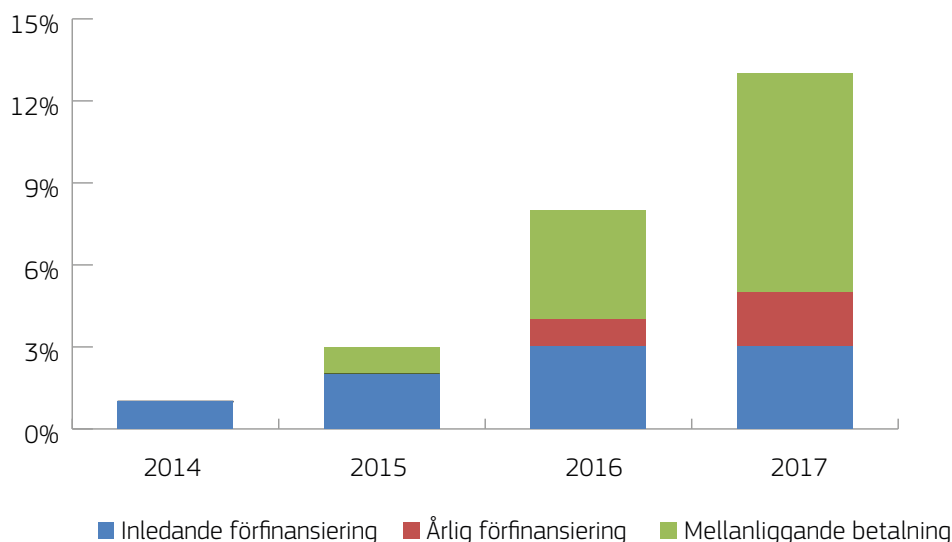
En analys av det finansiella genomförandet av den fleråriga budgetramen 2014–2020 ur ett EU-utbetalningsperspektiv visar att utvecklingen av tidigare programperioder fortsätter för alla medel inom ramen för de europeiska

struktur- och investeringsfonderna. Programmen börjar sin resa med ekonomiskt stöd från de mottagna förskottsbetalningarna, den här gången de första tre åren (första förhandsfinansieringen), och deklarerar senare utgifterna till kommissionen för att säkerställa ersättning (mellanliggande betalningar).

Påverkad av effekterna på EU:s ekonomier till följd av tidigare finansiella kriser beslutade unionen att öka sitt direkta stöd för investeringar genom att tillföra kontanter i medlemsländerna, även via extra förskottsbetalningar (årlig förhandsfinansiering). Detta görs tillgängligt årligen mellan 2016 och 2023. Livslängden för varje årlig förhandsfinansiering är ett räkenskapsår då medlemsländerna måste täcka denna med utgifter som deklarerats till kommissionen, och implicit behålla den som en mellanliggande betalning. I annat fall återbetalas detta förskott av kommissionen utan att det påverkar det berörda medlemslandets tilldelning.

Tidsserierna nedanför presenterar dessa tre typer av betalningar på kumulativ grund för alla ESI-fonder som visar ett finansiellt genomförande på 13 % i slutet av augusti 2017.

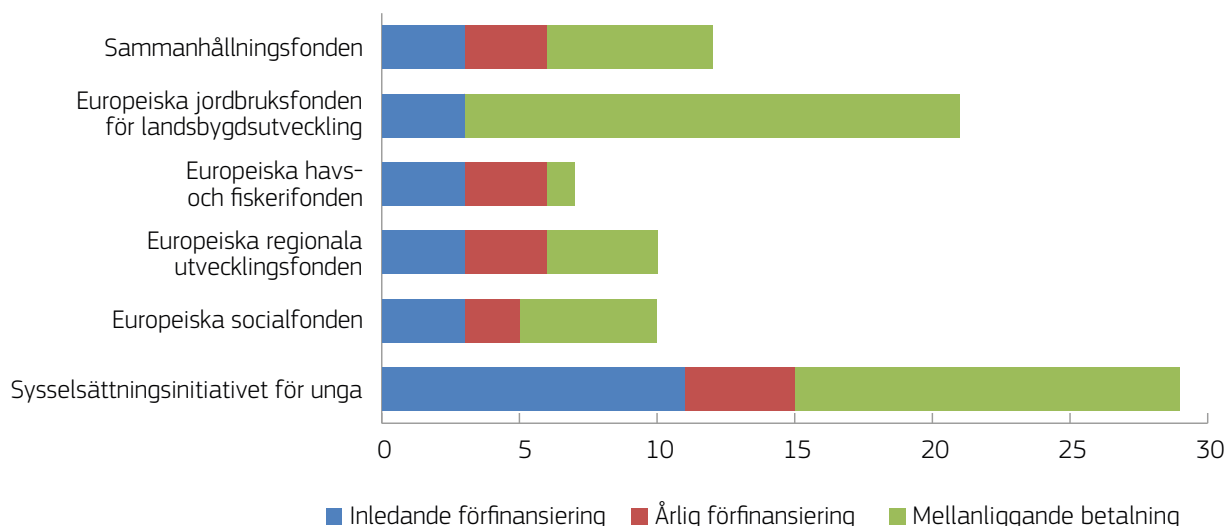
Totala EU-utbetalningar alla ESI-fonder

Över hälften av alla EU-medel förvaltas via ESI-fonder (dvs. 454 miljarder euro), med en stor del som kanaliseras genom Europeiska regionala utvecklingsfonden (196 miljarder euro) för att främja en balanserad utveckling och öka det gemensamma välbefindandet i de 276 EU-regionerna. Av de medel som finns tillgängliga inom Eruf hade 9 % förbrukats i slutet av augusti 2017 i åtgärder som stöder jobb, tillväxt och investeringar.

områdena eller norra glesbygdsområdena erkänns också individuellt och visar stora framsteg när det gäller finansiellt genomförande, med en förbrukning av 11 % av deras anslag på 2 miljarder euro i slutet av augusti 2017. Resten av Eruf-anslaget, dvs. 9 miljarder euro, genomförs via INTERREG-program, varigenom regioner och medlemsländer samarbetar över gränserna.

Totala kumulativa EU-utbetalningar per fond

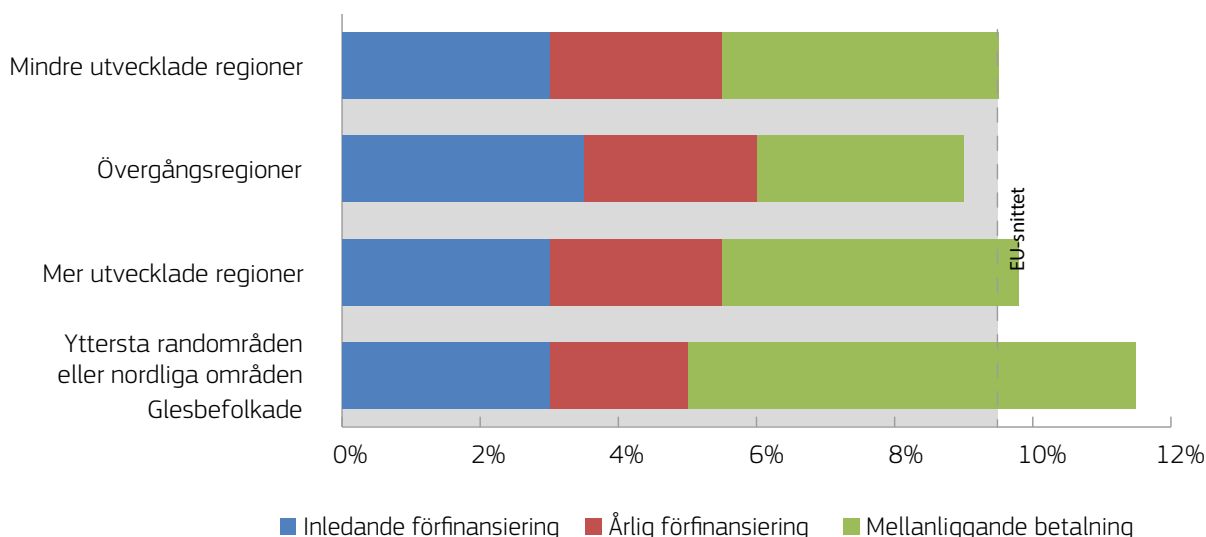

Fokus på Eruf: var står vi?

Med denna betydande betoning på EU-regioner formas berättelsen om Eruf-programmen 2014–2020 kring kategoriseringen av EU-regioner i tre huvudtyper: mindre utvecklade regioner som får 129 miljarder euro under sjuårsperioden, övergångsregioner som får 24 miljarder euro och mer utvecklade regioner som får 32 miljarder euro. De yttersta rand-

När man jämför medlemslänternas resultat när det gäller utgifter som har deklarerats till kommissionen, kan man å ena sidan dra slutsatsen att den stora majoriteten tenderar att maximera användningen av tillgängliga medel genom att begära ersättning från kommissionen, med Finland i ledande position i slutet av augusti 2017.

Totala kumulativa EU-utbetalningar per regionkategori: Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf)

Å andra sidan kan det observeras att vissa medlemsländer efterfrågar en utvidgad användning av förskottsbetalningarna och fördröjning av möjligheten att få ersättningar. Mot bakgrund av detta inför kommissionen disciplin genom att införa användning av de anslagna EU-medlen senast i slutet av det tredje året, räknat från det att de gjordes tillgängliga (känd som "n+3-regeln om tillbakadragande"), annars kan de förloras av medlemslandet.

Med sikte på den kommande fleråriga budgetramen efter 2020 uppstår ett nytt motto: kunskap ger medborgarna egenmakt. Varje medborgare uppmanas att följa upp användningen av

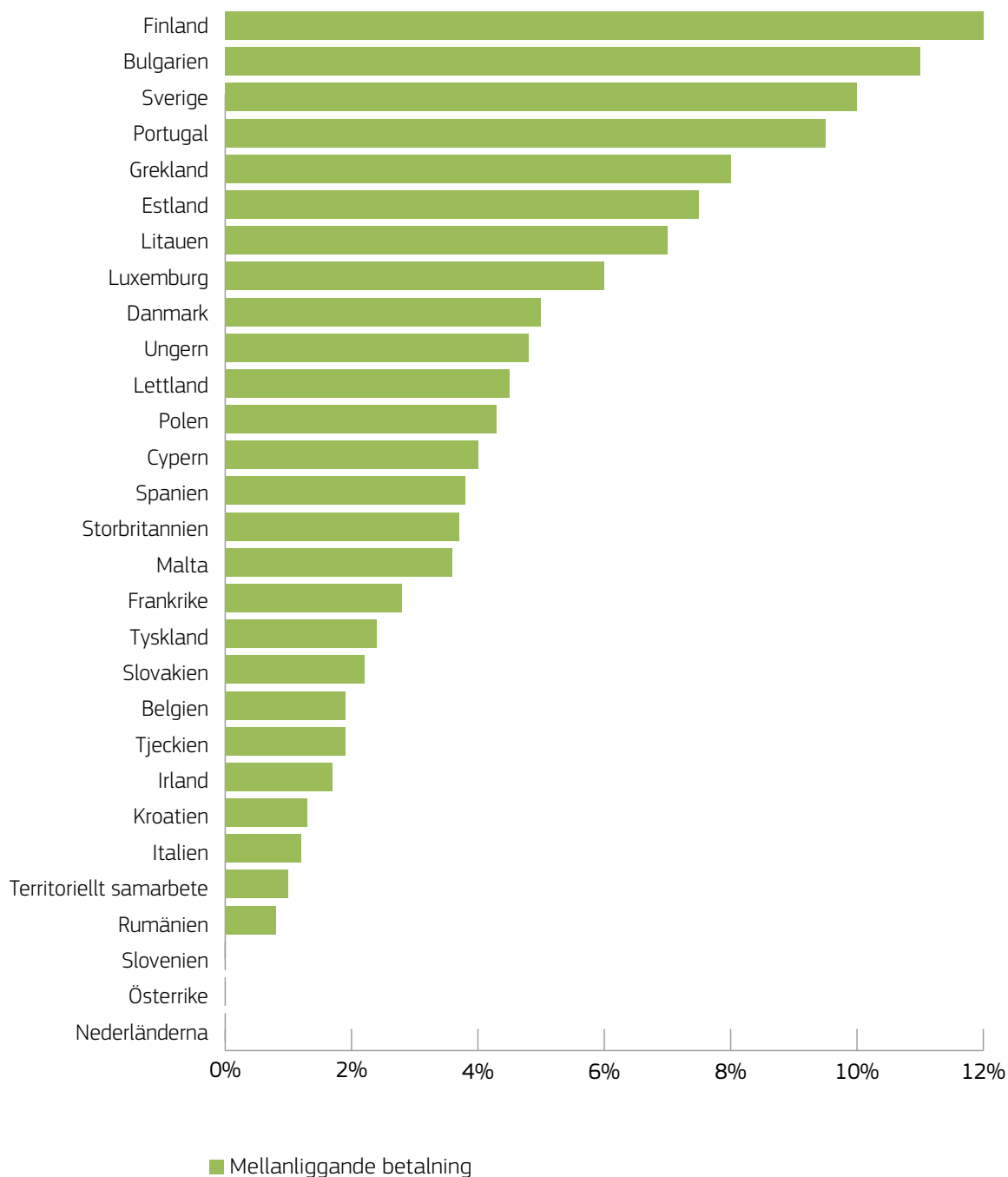
EU-medel för att kunna bilda sig en exakt åsikt och delta i debatter om Europas framtid.

Vill du ta reda på var din region och ditt land står när det gäller mottagna EU-utbetalningar? ■

LÄS MER

Dra nytta av vår nya datauppsättningar som uppdateras varje dag och anpassa dina egna grafer på: <http://bit.ly/2wUf3nA>

Totala kumulativa EU-utbetalningar per medlemsland

PROJEKT

SÄKER HAMN FÖR KRYSSNINGSFARTYG SOM ANLÖPER PORTO

**TOTAL INVESTERING:
45 541 041 EURO**

**EU-BIDRAG:
25 495 826 EURO**

En nybyggd kryssningsterminalbyggnad gör norra Portugal mer åtkomligt för lyxfartyg, vilket ökar turismen och den ekonomiska tillväxten i regionen. Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) har finansierat ett projekt som gör det möjligt för hamnen att välkomna större kryssningsfartyg.

Porto – Portugals näst största stad, belägen vid Dourofloden vid kusten – är ett av de resmål som många turister anser att de måste se. Men trots dess läge längs kusten har internationella lyxfartyg tidigare nekats att anlöpa, eftersom anläggningarna i Leixões inte kunde rymma dem.

Det Eruf-finansierade projektet växte ur insikten att passagerare på stora kryssningsfartyg kunde lockas till Porto om anläggningarna i Leixões uppgraderades. Resultatet har blivit att regionen kring Porto fått fler besökare sedan det byggdes en ny kryssningsterminalbyggnad i hamnen.

Formad som ett fartyg

Tack vare den nya byggnaden har 210 arbetstillfällen skapats, och det lokala samhället gynnas ännu mer eftersom terminalen nu är hemvist för centrumet för marinvetenskap och teknik vid universitetet i Porto. Inrättningarna på universitetet utgörs bl.a. av laboratorier, en plantskola för marina organismer samt vivarier för vattenlevande djur och växter.

Leixões är strategiskt beläget som det västligaste navet i stamnätsskorridoren i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T), en del av EU:s viktigaste multinationella transportruttsinitiativ.

Den moderna vita byggnaden, designad av Luis Pedro Silva, är formad som ett fartygsskrov i en båge 800 meter från stranden, och har redan blivit ett arkitektoniskt landmärke i regionen. En förtöjningsbrygga byggdes för att rymma större, upp till 300 meter långa kryssningsfartyg, tillsammans med en småbåtshamn med 170 nya kajplatser anpassade för långrevsfartyg. Den befintliga yttre hamnväggen utvidgades till en diameter på 600 meter, och havsbotten muddrades till ett djup på 10 meter. En flodkaj har också byggts speciellt för mindre fartyg som tar turister på korta turer längs floden Douro.

Europeiska kommissionen investerade 25 miljoner euro i finansiering av byggandet av terminalen och dess tillhörande marina och anläggningar, 45 % av den totala budgeten på över 57 miljoner euro. Sedan öppnandet har antalet kryssningsfartyg och passagerare i området ökat betydligt, och några av världens lyxigaste fartyg har varit på besök, vilket ger ett rejält uppsving för Portugals turistindustri. ■

LÄS MER

<http://bit.ly/2xhSBoe>

PROJEKT

TARMCELLERNAS INTERAKTIONER UNDER MIKROSKOPET

**TOTAL INVESTERING:
5 160 086 EURO**

**EU-BIDRAG:
2 580 043 EURO**

Med stöd av Europeiska regionala utvecklingsfonden studerar Alimentary Glycoscience Research Cluster (AGRC) i Galway (Irland) hur våra tarmar reagerar på skadliga och icke-skadliga organismer. Denna samarbetsinsats är det första steget mot utveckling av nya läkemedel för att förbättra tarmhälsan.

Irland går i framkanten av ny utveckling inom det relativt nya området glykovetenskap. Detta framväxande område är inriktat på komplexa sockerarters roller i interaktioner med både skadliga och icke-skadliga bakterier. Olika cancerformer, mikrobiella infektioner och inflammatoriska sjukdomar påverkas av bakterieförhållanden i tarmen, varför forskningen är avgörande. Resultat från klustren bör bidra till utveckling av nya läkemedel, förebyggande åtgärder och diagnostiska metoder.

Genom att samla forskare från en rad discipliner – mikrobiologer, beräkningsforskare och kemister vid sidan av glykoforskarna själva – har AGRC för avsikt att bygga på grunden för den kompetens inom glykovetenskap som redan är etablerad i Irland. Landvinningarna inom sektorn kommer att bidra till landets redan starka forskningsprofil inom matsmältningshälsa, stamcellterapi, cancer och immunologi.

Resultaten kan också få följdverkningar på utvecklingen av läkemedel och behandlingar för icke-tarmrelaterade infektionssjukdomar, eftersom forskarna avslöjar allmänna data om patogeners beteende och cellrespons som kan tillämpas på andra kroppssystem.

Smart tillvägagångssätt

AGRC kommer inledningsvis att fokusera på hur tarmcellerna reagerar på infiltrering av skadliga och icke-skadliga organismer, innan man utvecklar nya plattformar för glykananalys för

vidare forskning. Centret bildar även partnerskap mellan forskare och ingenjörer i akademien och industrin, som kombinerar olika kompetenser och erfarenheter för att främja teknik och innovation.

Denna forskning förväntas få en viktig kommersiell inverkan på läkemedels-, bioanalys-, mejeri- och livsmedelssektorerna, vilket bidrar till Irlands växande ekonomi.

I överensstämmelse med den nationella innovationsstrategin och med bidrag till den "smarta ekonomin" utgör AGRC ett av Irlands strategiska forskningskluster, bland andra specialistcentrum belägna runt om i landet. Den irländska stiftelsen för investering i vetenskaplig och teknisk forskning – Science Foundation Ireland – främjar inrättandet av sådana kluster för att bemöta viktiga forskningsfrågor inom specifika områden, stödja utvecklingen av teknikföretag i Irland och bidra till Irlands övergripande ekonomi.

Framsteg som gjorts inom glykovetenskap hittills har drivits av erkännande av betydelsen av glykomik för att förbättra tarmhälsan. Klustret syftar särskilt till att tillhandahålla byggenstenarna för nästa våg av diagnostik och terapi, vilket gör det möjligt för cancersjuka samt patienter med inflammatoriska sjukdomar och mikrobiella infektioner att få tillgång till bättre behandling i framtiden. ■

LÄS MER

<http://www.agrc.ie/>

KALENDARIUM

18–19 OKTOBER 2017

Budapest (HU)

Det sjätte årliga EUSDR-forumet

23–24 NOVEMBER 2017

München (DE)

Det årliga forumet för Eusalp

27–29 NOVEMBER 2017

Rotterdam (NL)

Cities Forum

Mer information om dessa evenemang finns i avsnittet
Kalendarium på webbplatsen Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/newsroom/events/

RÄTTSLIGT MEDDELANDE

Varken Europeiska kommissionen eller någon person som agerar på kommissionens vägnar är ansvarig för hur nedanstående uppgifter används.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2017

PDF: ISSN 1725-8170

© Europeiska unionen, 2017

Vidareutnyttjande tillåtet med angivande av källan.

Policyn för vidareutnyttjande av kommissionens handlingar styrs av beslut 2011/833/EU (EUT L 330, 14.12.2013, s. 39).

För vidareutnyttjande eller kopiering av fotografier eller annat material som inte omfattas av EU:s upphovsrätt måste tillstånd begäras direkt från upphovsrättsinnehavaren.

Printed in Belgium

Denna tidning finns tryckt på engelska, franska, tyska, bulgariska, grekiska, spanska, italienska, polska och rumänska på återvunnet papper. Den är tillgänglig online på 22 språk på http://ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/publications/panorama-magazine/

Innehållet i detta nummer slutfördes i september 2017.

FOTOGRAFIER (SIDOR):

Omslag: © Shutterstock – Mikael Hjerpe

Sidor 4, 5: © Europeiska unionen

Sida 6: © Europeiska unionen

Sida 8: © Departementet för planering och infrastruktur, Portugal

Sida 9: © Departementet för regionalutveckling, Tjeckien

Sida 10: © Finansdepartementet, Lettland

Sida 11: © Delstatsdepartementet för europeiska frågor och regionala relationer i Bayern, Tyskland

Sida 12: © Egentliga Finlands förbund

Sida 13: © Delstaten Kärnten, Österrike

Sida 13: © CEMR

Sida 14: © Confindustria

Sida 15: © Housing Europe

Sida 16: © Europeiska unionen

Sida 18: © Biopark

Sida 18: © Västra Götalandsregionen

Sida 19: © Pixabay

Sida 20: © Kansen voor West

Sida 21: © DEV'UP Centre-Val de Loire

Sida 22: © MOT

Sida 23: © Kacper Kowalski

Sida 24: © Europeiska kommissionen

Sida 27: © Europeiska kommissionen

Sida 33: © Øyvind Lund/Region Värmland

Sida 34: © Norra Mellansverige

Sida 42: Foto 4 © Klas Fritzon; foto 6 © Europeiska CBRNE-centret, Umeå universitet, Sverige; foto 7 © Carina Sundqvist

Sida 43: Foto 8 © Perry Nordeng/ESS

Sida 44: Foto Teijo Liedes © Antti Leinonen

Sida 45: Foto Silvia Martinelli © MAD

Sidor 46, 47: © Europeiska unionen

Sida 53: © Portos do Douro e Leixões

Sida 54: © Jared Q. Gerlach

HÅLL DIG UPPKOPPLAD

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
 @CorinaCretuEU

Publikationsbyrå

Europeiska kommissionen
 generaldirektoratet för regional- och stadspolitik
 Kommunikation – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-post: regio-panorama@ec.europa.eu